

Floristický kurz České botanické společnosti, Vsetín 2008

(29. 6. – 5. 7. 2008)

Informační materiály pro účastníky

Připravili: Martin Dančák, Pavel Lustyk, Jan Pavelka, Marie Popelářová,
Jana Tkačiková, Radim J. Vašut a Jitka Wolfová

Úvod

Již 47. floristický kurs České botanické společnosti se letos koná ve Vsetíně, městě ležícím na křižovatce cest vedoucích snad do všech botanicky zajímavých částí Valašska a přilehlého okolí. Prostor vymezený pro bádání zaplňuje mezeru mezi floristickým kurzem Valašské Klobouby z roku 1973 na jihu a floristickým kurzem Nový Jičín 1999 na severu. Geomorfologicky pestrý terén tvoří široká údolí i boční údolíčka, pozvolné hřebínky i téměř kolmé grapy (kopce). Některé lokality (zejména přírodní památky a rezervace) jsou botaniky často navštěvované, jiná místa, a jsou to desítky dosud tradičně obhospodařovaných luk, pastvin i lesních porostů, byla zhlédnuta botaniky jen zběžně nebo vůbec. Zůstává tak stále otevřená možnost k zajímavým nálezům. Doufáme, že se vám nějaký poštěstí.

1. Historie botaniky

(Jana Tkačiková)

Valašsko bylo až do 19. století botaniky téměř nedotčeno. První floristické práce, které se okrajově dotýkají tohoto území jsou německy psané regionální květeny: „Květena Rajnochovic“ od **Daniela Slobody** (1868) a „Květena Nového Jičína“ od **Josefa Sapetzy** (1865, 1868). Další zmínky můžeme nalézt v první kritické flóře Moravy a rakouského Slezska (*Flora von Mähren und österr. Schlesien* 1883–1886), jejímž autorem je **Adolf Oborny**.

Prvním botanikem, který se systematicky zabýval květenou Vsetínska, byl v sedmdesátých a osmdesátých letech 19. století **Jan Bubela** (1884, 1888). Nejdůležitější Bubelovy práce zůstaly bohužel v podobě rukopisu. „Rostlinstvo květeny vsetínské“ z roku 1879 a „Rostliny na Valašsku rostoucí“ – nedatováno. Rukopisy jsou uloženy v Muzeu regionu Valašsko ve Vsetíně. V letech 1883 a 1885 prozkoumal část dnešního Vsetínska **Eduard Formánek** (1887a, 1887b, 1892). Svá pozorování zahrnul do první česky psané Květeny Moravy a rakouského Slezska. V okolí Pržna a Růžďky botanizoval v prvním desetiletí 20. století učitel **Julius Macháček** – s jeho sběry se dnes můžeme setkat v našich největších herbářích. Aktivním floristou byl v oblasti Hostýnských vrchů a Moravskoslezských Beskyd na přelomu 19. a 20. století farář **František Gogela** (1899, 1902, 1903a,b, 1904a,b, 1906, 1908, 1900), který kromě četných publikací sestavil také tzv. „Valašský herbář“, který věnoval muzeu ve Valašském Meziříčí.

Na počátku 20. století nastoupil službu v Hovězí u Vsetína evangelický kazatel **Gustav Řičan**, který zhodnotil Bubelův bohatý informační materiál, starý už několik desetiletí. Publikoval práce o rozšíření některých fyto geograficky významných druhů na Vsetínsku (1925, 1926, 1929) a první vegetační studie z oblasti Valašska (1928, 1932). V závěru života shrnul veškerá floristická data do „Květeny okresu vsetínského a valašsko-meziříčského“ (1936) a tato práce dodnes zůstává hlavním pramenem pro poznání zdejší květeny. K dalšímu poznání květeny přispěl **V. Krist** (1933, 1934) a **J. Jedlička** (1942, 1951). Po 2. světové válce publikují floristické a fyto geografické práce také přední bryologové **J. Duda** (1948, 1949, 1950, 1979) a **V. Pospíšil** (1952/53, 1957, 1960, 1962, 1964, 1965).

Po založení přírodovědných oddělení muzeí ve Valašském Meziříčí, Zlíně a v Novém Jičíně zajišťují soustavnější výzkum **M. Kašparová** (1985, 1991, 1995a, 1995b) a **J. Pavelka** (1995a,b,c, 2001) – muzeum ve Valašském Meziříčí. Ve zlínském muzeu (dříve gottwaldovském) **J. Tomášek** (1967, 1968, 1970, 1977, 1979, 1986) a především řadu odborných článků publikuje **M. Sedláčková** (1978, 1981, 1986a,b, 1990, 1992a,b,c, 1993a,b, 1995, 1996, 2000, 2001) – muzeum v Novém Jičíně. Při revizi geobotanické mapy Moravy a při fyto cenenologickém snímkování lesních společenstev nashromáždili bohatý floristický

materiál **Robert a Zdena Neuhäuslovi** (1968, 1969a, 1969b). Svou vegetační studií společenstev zamokřených luk, publikovanou až později, přispěla k poznání i **Emílie Balátová** (2000).

Velké množství nových údajů získali také při rozsáhlém výzkumu mokřadní vegetace v západních Karpatech **Michal a Petra Hájkovi** (2000, 2001, 2002a, 2002b, 2003, 2004, 2005) a samostatně P. Hájková (2000). V posledních desetiletích publikují floristické údaje z území také **M. Dančák, P. Lustyk, Z. Otýpková, R. Vašut, I. Knollová** (Kuželová) a někteří další. Značný objem dat, které bude ještě nutno zpracovat, přineslo mapování biotopů soustavy Natura 2000. Rozsáhlejší floristické databáze z území se nacházejí v **Muzeu regionu Valašsko ve Vsetíně** (J. Tkačiková, J. Wolfová) a na **Správě CHKO Beskydy** v Rožnově p. R. (M. Popelářová, P. Chytil).

2. Přírodní poměry

(Jitka Wolfová)

Geologie (flyš a zase flyš...)

Zájmové území je tvořeno především předčtvrtohorní regionálně geologickou jednotkou - flyšovým pásmem Západních Karpat. Pro karpatský flyš je charakteristická příkrovová stavba. Na území zasahuje vnější flyšové pásmo a magurské flyšové pásmo. Vnější flyšové pásmo je zastoupeno podslezskou, slezskou a předmagurskou jednotkou.

Většinu území zaujímá račanská a bystrická jednotka magurského flyšového pásma.

Násunová plocha magurského příkrovu sleduje od východu tok říčky Loučky a pak Rožnovské Bečvy. Spodnokřídový drobně rytmický flyš s křemitými pískovci a černošedými vápnitými a nevápnitými jílovci se nachází např. v údolí potoka Mikulůvka.

Podslezská jednotka se vyskytuje pouze SZ od Valašského Mezíříčí a na povrch zasahuje v řečišti Bečvy. Její větší část je překryta slezskou jednotkou. Frýdecké souvrství svrchnokřídového stáří je nejstarším sedimentem slezské jednotky. V nadložním frýdlantském souvrství se vyskytují černošedé jílovce s pískovci a slepenci strážského typu, různé typy skvrnitých a pestrých jílovců.

Severní část území buduje slezská jednotka. V souvrství jsou zastoupeny vrstvy tešínsko-hradištské, veřovické, lhotecké, godulské, istebňanské, podmenilitové, menilitové a krosněnské. Starší usazeniny vápenců štramberského typu se vyskytují v Jesenici. Tektonický útržek vápenců se objevuje u Vigantic. Pod Choryní v okolí Bečvy se nachází bloky usazenin uhlonosného karbonu.

Předmagurská jednotka na území zasahuje v okolí Podolí a podél silnice na Makov, nad přehradní nádrží Horní Bečva.

Reliéf (kopčiska, ráztoky a grapy)

Reliéf území je velmi členitý, s pestrou mozaikou nejrůznějších tvarů. Mohutné hornatinné a vrchovinné horské hřbety střídají hluboká údolí, kotliny a brázdy až po plochý reliéf v severozápadní části území. Na ploché horské hřbety a rozsochy navazují příkré svahy, členěné stržemi a údolními. Pro území je charakteristický rozvoj vodní eroze a sesuvů.

„Údolí a rovinky jsou toliko podél Bečvy a jejich přítokův, ostatek je samá stráň, vrch a kopec, samá kotlina, ráztoka a grapa.“

Podle regionálního geomorfologického členění reliéfu ČR patří území k **provincii Západní Karpaty**. Většina zájmového území náleží k **soustavě Vnější Západní Karpaty** a k **podsoustavě Západní Beskydy**, pouze okrajově (na severu a severozápadě) zasahuje **podsoustava Západobeskydské podhůří**.

Nejvyšší část geomorfologicky náleží k Moravskoslezským Beskydům a tvoří ji podcelek **Radhošská hornatina** (zalesněná členitá hornatina). Nejvyšším bodem zájmového území je Kněhyně (1256 m n. m.). Výraznou horskou skupinu Čertův mlýn a Radhošť odděluje od nižší k západu klesající části – Kamenárky a Huštýna sedlo Pindula. Údolím Rožnovské Bečvy se táhne sníženina **Rožnovské brázdy** se střední výškou 486,5 m.

Na východě na hranici mezi ČR a SR se rozprostírá oblast Slovensko-moravských Karpat, která na východě náleží geomorfologicky k celku **Javorníky** a na jihu k celku **Vizovická vrchovina**. Nejvyšším bodem na státní hranici se Slovenskem je Malý Javorník (1019,2 m n. m.). Pohoří tvoří na severozápadě Ráztocká hornatina (se střední výškou 643,2 m) a na jihozápadě Pulčinská hornatina (střední výška 608 m n. m.). Významným prvkem reliéfu je skalní město na vrcholu Hradiska v Pulčinské hornatině, které představuje tvary zvětrávání, odnosu pískovců a pseudokrasové jeskyně.

Do severní části zájmového území zasahuje geomorfologický celek **Podbeskydská pahorkatina**. Mírně zvlněný reliéf na pískovcích a jílovcích slezského a podslézského příkrovu vrcholí Provodovickým hřbetem v Kelčské pahorkatině (Stráž 433 m) a Petřkovickými vrchy ve Štramberské vrchovině. Podél řeky Loučky na úpatí Hostýnských vrchů se vyvinula výrazná erozní sníženina Loučské brázdy. Valašskomeziříčská kotlina, která se táhne podél řeky Bečvy je vyplněna akumulacemi říčních teras a sedimenty údolní nivy, ojediněle se v reliéfu objevují vápencová bradla. Cenné výchozy sopečných hornin se nacházejí severně od vrcholu Choryňská Stráž (376 m). Většinu území tvoří louky a pole.

Na západě a ve středu představuje území plochou hornatinu, která geomorfologicky náleží k podcelku **Hostýnsko-Vsetínská hornatina**. Většina plochy tohoto území je opět zalesněná. Tato hornatina je protažená ve směru západ- východ a je rozdělena hlubokým údolím Vsetínské Bečvy na podcelek Hostýnské vrchy na západě a Vsetínské vrchy na východě. Největším bodem je Vysoká s 1024 m n. m.

Hornatinný a vrchovinný reliéf Vizovických vrchů se rozkládá JZ od hlubokého údolí Senice.

Tvarová různorodost reliéfu je doplněna mnoha menšími pískovcovými skalními útvary, na které jsou vázány drobné tvary zvětrávání (skalní mísy, tunely, skalní hříby apod.) a také poměrně rozsáhlé podzemní prostory – **pseudokrasové jeskyně**. Nejdelší pseudokrasovou jeskyní v okrese Vsetín je jeskyně Cyrilka na Pustevnách.

Klima (zima, mokro, ale i celkem teplo...)

Většina zájmového území leží v **chladné klimatické oblasti**. Jedná se o horské části – Moravskoslezské Beskydy, Veřovické vrchy, Javorníky, Vsetínské vrchy a Vizovické vrchy. Hostýnské vrchy s údolními a rovinnými oblastmi spadají do **mírně teplé klimatické oblasti**.

Nejteplejší částí území je Fryštácká a Jankovská brázda (300–350 m) s průměrnou roční teplotou 8,1°C. V Rožnovské brázdě se tato teplota pohybuje okolo 7,5 °C. Nejnižší průměrné teploty jsou měřeny v nadm. výšce (nad 900 m) na Radhošti – 4 °C a v pohraničních Javorníkách dosahují dokonce pod 4°C. V centrální části ve Vsetíně dosahují

8 °C, ve Valašském Meziříčí 7,9 °C. V údolních polohách v okolí Pozdřehova (kolem 500 m) stoupají průměrné teploty na 6,9 až 7 °C. Časté jsou teplotní inverze v zimním období se zhoršenými rozptylovými podmínkami, sníženými úhrny slunečního svitu a extrémně nízkými přízemními teplotami vzduchu v nižších polohách a údolích.

Průměrný roční úhrn atmosférických srážek se pohybuje od 690 mm do 934 mm. Nejvyšších srážkových úhrnů bylo dosaženo při povodni v r. 1997 (4.7 – 8.7.), v průměru spadlo 256,8 mm. Proměnlivost srážkových úhrnů mezi jednotlivými roky značně kolísá. Největší množství srážek spadne v průměru v červnu až srpnu!

Území se řadí k oblastem s bohatou sněhovou pokrývkou, jejíž souvislá vrstva se v nejvyšších nadmořských výškách (nad 700 m) drží 101 dnů.

Vodstvo (Bečva Rožnovská a Vsetínská)

Vodstvo zájmového území náleží k povodí Moravy a tedy k úmoří Černého moře. Celé území je odvodňováno Bečvou, která vzniká soutokem Rožnovské a Vsetínské Bečvy ve Valašském Meziříčí. Severní hranice území je také evropským rozvodím mezi Černým a Baltským mořem a východní hranice rozvodím mezi povodím Rožnovské a Vsetínské Bečvy a řeky Váhu.

Rožnovská Bečva pramení na severních svazích Vysoké ve Vsetínských vrších. Její tok směřuje mírně k severozápadu. K jejím hlavním pravostranným přítokům patří potoky Mečůvka, Kobylská, Kněhyně, Horní a Dolní rozpitský, Kání, Vermířovský, Starozuberský, Zuberský a Srní. Levostrannými přítoky jsou Hluboký, Kyvňáčka, Soláněcký, Studený a Videčka. V katastru Horní Bečvy je retenční nádrž - Horní Bečva.

Vsetínská Bečva pramení nedaleko česko-slovenské hranice u Makovského průsmyku, při styku Javorníků a Vsetínských vrchů. Zpočátku směřuje mírně k jihozápadu, potom k severozápadu a za Vsetínem se stáčí k severovýchodu. Jejími pravostrannými přítoky jsou potoky Babské, Rybjanka, Miloňovské, Jezerní, Brodská, Lušová, Dinotice, Bratřejůvka, Jasenice, Jesenice, Bystřice s vodní nádrží Bystřička a Křivský. Hlavními levostrannými přítoky jsou Podřatý, Velká Stanovnice s vodárenskou nádrží Karolinka, Vranča, Březitá, Provazenský, Černý, Kychová, Zděchovka, Senice, Rokytenka, Semetínský, Ratiborka a Mikulůvka.

Významným levostranným přítokem Vsetínské Bečvy je **Senice**, která pramení pod vrchem Makyta a její povodí leží převážně v Pulčínské hornatině. Jejími významnějšími pravostrannými přítoky jsou Pulčínský potok a Luženka. Z levostranných přítoků je to Seninka a Pozdřehůvka. Po soutoku Vsetínské Bečvy s Rožnovskou opouští Bečva severozápadním směrem území.

Půdy (nic moc, jílovica, slínovica...)

Půdní pokryv se vyznačuje výraznou výškovou pásmovitostí. V nejvyšších polohách (kolem 1000 m) SV od Rožnova p. R. se lokálně vyskytují **podzoly kambizemní** v asociacích s méně častým podzolem arenickým, které vznikly převážně pod smrkovými monokulturami ve vrcholových partiích (např. Radhošť) na podloží svahovin flyšových karbonátových pískovců.

Většinu půdního pokryvu území zaujímá **kambizem typická**, spolu s **kambizemí pseudoglejovou**. Tyto půdy vznikly na podkladu svahovin karbonátových flyšových břidlic a pískovců a vyskytují se v nadmořské výšce (400–1000 m). Ve vyšších polohách se střídají pod lesními porosty, jako kyselé variety. Zrnitostně jsou většinou hlinité až jílovitohlinité ,

místa obsahují menší množství šterku. Jsou to půdy středně hluboké až hluboké, mírně vlhké. S nadmořskou výškou stoupá hloubka půdy, zvyšuje se kyprost a roste obsah humusu. V plochých depresivních částech území se ojediněle vyskytují pseudogleje, např. v Rožnovské brázdě. Pro jejich vodní režim je charakteristické střídání silného provlhčení a vysychání v horních částech profilu, půdní reakce je slabě kyselá až kyselá. Půdní profily jsou dost hluboké s malou příměsí šterku. V horních částech toků menších přítoků Rožnovské i Vsetínské Bečvy se na bezkarbonátových nivních uloženinách vyskytuje **glej typický**, který se prolíná s organozeměmi. Objevuje se zejména v bezodtokových depresích vrcholových a podhorských partiích Moravskoslezských Beskyd.

Na údolní nivy Vsetínské a Rožnovské Bečvy a jejich přítoků jsou vázány nivní půdy (**fluvizem**) **typická a glejová**, které lemují dolní úseky četných přítoků těchto řek až po jejich soutok. Vyskytují se na bezkarbonátových nivních uloženinách různého zrnitostního složení a původu. Převážně jsou to půdy hluboké, zrnitostní složení je velmi proměnlivé (půdy jílovitohlinité, jílovité až hlinité). Charakteristický je výskyt lokálních zamokření, povrch je často zaplavován povodněmi.

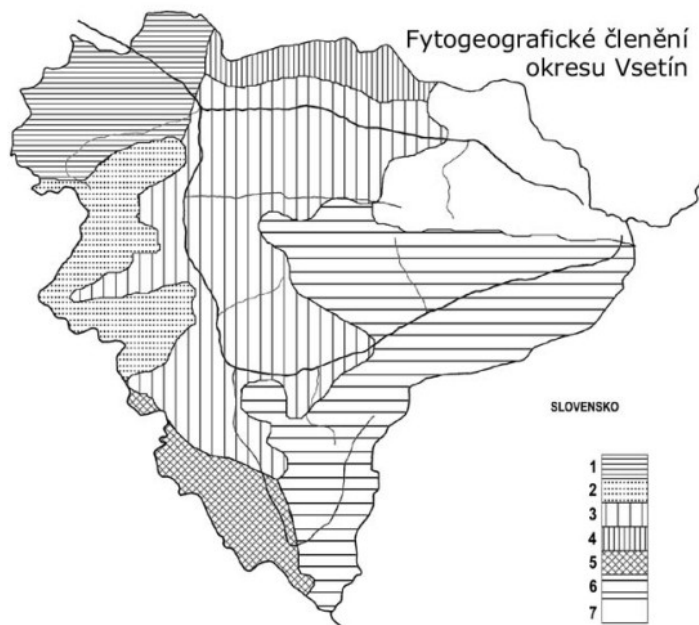
Plošně nejméně rozšířeným půdním typem je **hnědozem pseudoglejová**, která vznikla na sprašových hlínách, severozápadně od Valašského Meziříčí, nad nivou Bečvy u Lešné. Severně a severovýchodně od Valašského Meziříčí je zastoupena luvizem pseudoglejová na sprašových hlínách spolu s pseudoglejem luvizemním. Pro jejich vodní režim je charakteristické sezónní převlhčování, fyzikální vlastnosti jsou méně příznivé.

V mírně zvlněném reliéfu Kelčské a Příborské pahorkatiny se ostrůvkovitě nacházejí **hnědozemě**. Půdotvorným procesem je mírná illimerizace, jejich reakce je slabě kyselá až neutrální. Převažují hluboké půdy, zrnitostně hlinité až jílovitohlinité, obsahující dostatečné množství živin.

3. Fytogeografie

(Martin Dančák, Radim J. Vašut)

Oblast Rožnovska, Valašsko-meziříčska i Vsetínska se nachází při západním okraji karpatského horského oblouku, což se projevuje tím, že v její květeně jsou zastoupeny rostlinné druhy, které jsou rozšířeny především v oblasti Karpat. V květeně regionu se vyskytuje jeden **západokarpatský endemit** (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*) a dva **karpatské endemity** (*Euphrasia slovacica* a *Centaurea mollis*). Zastoupeny jsou zde také další druhy s širší vazbou na karpatskou oblast, některé z nich charakteru **karpatských sub-endemitů**. Tyto druhy zasahují do České republiky od východu a vyskytují se pouze na východní či severovýchodní Moravě nebo jen vzácně pronikají až do východních Čech. Jsou to zejména

Mezofytikum: 1 - Moravská brána vlastní, 2 - Hostýnské vrchy, 3 - Vsetínská kotlina, 4 - Veřovické vrchy, 5 - Zlínské vrchy, 6 - Javorníky; **Oreofytikum:** 7 - Radhoštské Beskydy

Gentianella lutescens, *Dentaria glandulosa*, *Valeriana simplicifolia*, *Centaurea oxylepis*, *Knautia kitaibelii*, *Scilla kladnii*, *Crocus heuffelianus*, *Taraxacum skalinskanum* (sect. *Palustria*) aj.

Další skupina rozmanitého rozšíření, ale u nás vázaná převážně na karpatskou oblast zahrnuje druhy *Euphorbia amygdaloides*, *Carex pilosa*, *Glyceria nemoralis*, *Orobanche flava*, *Scrophularia scopolii*, *Aremonia agrimonoides*, *Hacquetia epipactis*, *Galium rivale*, *Galium schultesii*, *Luzula luzulina*, *Salix daphnoides*, *Salix elaeagnos* aj. Ke karpatským migrantům oblasti patří i sudetsko-karpatský endemit *Euphrasia coerulea* a východoalpsko-karpatský druh *Valeriana tripteris*.

Převážně na severní část území je vázaná nepočetná skupina druhů **subatlantského charakteru**. Jsou to zejména *Lotus uliginosus*, *Thlaspi coerulescens*, *Pedicularis sylvatica*, *Potentilla anglica*, *Juncus bulbosus*, *J. squarrosus*, *Festuca altissima*, zástupci *Taraxacum* sect. *Hamata* a sect. *Celtica* (ze vzácnějších např. *Taraxacum kernianum*, *T. subhamatum*, *T. fusciflorum*, *T. quadrans*, *T. nordstedtii*, *T. gelertii* aj.) a některé druhy rodu *Rubus*. Západním teplomilným prvkem je *Cirsium acaule* a východní hranici rozšíření má v území *Koeleria pyramidata*.

Významným fytogeografickým předělem regionu je hlavní hřeben Vsetínských vrchů (přibližně od Cábu až po Vysokou). Severní část oblasti má díky specifickému srážkovému režimu subatlantský charakter klimatu, jižní část má naopak kontinentálnější ráz. Významně se liší také vlastnosti geologického podloží obou těchto částí. Zatímco na severu převažují minerálně chudé a kyselé druhohorní a třetihorní sedimenty, jižní část je tvořena převážně vápnitým třetihorním flyšem. Rozdílnost severní a jižní části regionu dokumentuje např. rozšíření ostružiníku *Rubus plicatus*, který je hojný v severní části oblasti a naopak vzácný v části jižní.

V regionu se typicky vyskytuje řada **xerothermních prvků** různého původu. K nejvýznamnějším patří *Carex montana*, *Campanula glomerata*, *Geranium sanguineum*, *Veronica teucrium*, *Rosa gallica*, *Pyrethrum corymbosum*, *Dorycnium herbaceum*, *Teucrium chamaedrys*, *Verbascum phoeniceum*, *Valeriana stolonifera* subsp. *angustifolia*, *Trifolium rubens*, *Peucedanum cervaria*, *Melittis melissophyllum*, *Laserpitium latifolium*, *Cirsium pannonicum*, *Prunella laciniata*, *Muscari comosum*, *Euphorbia waldesteinii*, *Lathyrus latifolius*, *Inula ensifolia*, *Falcaria vulgaris*, *Rubus canescens*, *Bromus erectus* aj. Tyto druhy pronikají do regionu především z Panonské oblasti Moravy (většina druhů) a z Pováží (např. *Teucrium chamaedrys*, *Chamaecytisus supinus*). Některé teplomilnější druhy mohou do oblasti pronikat od severu z Moravské brány, příkladem může být druh ostružiníku *Rubus portae-moravicae* se vzácným výskytem na Rožnovsku.

Zajímavým fenoménem oblasti, známým ovšem i z ostatních karpatských území Moravy, je smíšené zastoupení xerothermních a montánních rostlinných druhů. To je nejvíce patrné především v Javorníkách.

Mezi významné **oreofytní prvky** území patří zejména: *Senecio hercynicus*, *Potentilla aurea*, *Phleum alpinum*, *Homogyne alpina*, *Athyrium distentifolium*, *Ribes petraeum*, *Cicerbita alpina*, *Streptopus amplexifolius* aj.

Z význačných **exklávních prvků** lze jmenovat již výše uvedený druh *Aremonia agrimonoides* dále *Cardamine trifolia* a s určitými pochybami o původnosti populace také *Crocus albiflorus*.

Dalšími fytogeograficky pozoruhodnými druhy území jsou např. *Allium victorialis*, *Petasites kablikianus*, *Betula obscura* a také **neoindogenyfyty** *Sisyrinchium angustifolium* a *Glyceria striata*.

Pokud jde o regionálně fytogeografické členění pak do oblasti pokryté floristickým kurzem zasahuje šest fytochorionů mezofytika (Moravská brána vlastní, Veřovické vrchy, Vsetínská kotlina, Hostýnské vrchy, Javorníky a Zlínské vrchy) a jeden fytochorion oreofytika (Radhošťské Beskydy).

Moravská brána vlastní

Moravská brána vlastní je podokresem fytogeografického okresu Moravská brána. Tato oblast má pahorkatinný charakter s výrazným úvalem řeky Bečvy západně a severozápadně od Valašského Meziříčí. Floristickým kurzem bude pokryto pouze malé území v jihovýchodní části fytochorionu.

Krajina Moravské brány je velmi intenzívně zemědělsky využívaná a velmi málo zalesněná. V nelesní vegetaci dominují jednoznačně pole, v menší míře jsou zastoupeny také ovsíkové (*Arrhenatherion*), psárkové (*Alopecurion pratensis*) či pcháčové (*Calthion palustris*) louky. Pastviny jsou ojedinělé. Místy se vyskytují zbytky suchých trávníků (*Festuco-Brometea*; zejména vrch Choryňská stráž). Významně je zastoupena vodní a mokřadní vegetace, především v úvalu Bečvy (např. oblast Choryňských rybníků). Bohatou mozaikou těchto biotopů tvoří zejména rákosiny (*Phragmition communis*), porosty vysokých ostřic (*Magnocaricion elatae*), makrofytní vegetace stojatých vod (*Lemnion minoris*, *Magnopotamion*, *Parvopotamion*, *Ranunculion aquatilis*), vzácně i vegetace obnažených den (*Eleocharition soloniensis*) aj. V republikovém měřítku ojedinělá je vegetace štěrkových náplavů (*Phalaridion arundinaceae*, *Salicion eleagno-daphnoidis*). V lesní vegetaci se uplatňují zejména karpatské dubohabřiny (*Carici pilosae-Carpinetum*) místy s přechody k vlhčím typům dubohabřin (*Tilio-Carpinetum*). Významné jsou zbytky lužních lesů podél Bečvy (*Pruno-Fraxinetum*),

Květena této části Moravské brány je pestrá s mnoha teplomilnými, vodními a mokřadními druhy, málo jsou zastoupeny druhy lesní a jen nepatrně horské. K nejvýznamnějším druhům rostoucím v oblasti pokryté floristickým kurzem patří: *Orobanche alsatica* (pouze vrch Choryňská stráž), *Muscari comosum*, *Pulmonaria mollis*, *Falcaria vulgaris*, *Astragalus cicer*, *Centaurea rhenana*, *Stachys recta*, *Peucedanum cervaria*, *Peucedanum palustre*, *Oenanthe aquatica*, *Hottonia palustris*, *Zanichellia palustris*, *Carex pseudocyperus*, *Carex distans*, *Thelypteris palustris*, *Scrophularia umbrosa*, *Alisma gramineum*, *Rumex maritimus*, *Potentilla supina*, *Chamerion dodonaei*, *Myricaria germanica*, *Salix eleagnos* (oba druhy pouze na náplavech Bečvy u Hustopečí nad Bečvou), *Swida australis*, *Cucubalus baccifer*, *Epipactis albensis*, *Epipactis purpurata*, *Orchis pallens*, *Orchis morio*, *Scilla kladnii*, *Geum rivale*, *Thalictrum aquilegifolium*, *Veratrum lobelianum*, *Lunaria rediviva* aj.

Vsetínská kotlina

Vsetínská kotlina je podokresem fytogeografického okresu Střední Pobečví. Je to vrchovinná oblast s výrazným kotlinovitým údolím Vsetínského a Rožnovské Bečvy. Leží v centrální části oblasti pokryté floristickým kurzem.

Krajina Vsetínského kotliny je mozaikovitá, dlouhou dobu intenzívně zemědělsky využívaná, proto v údolí Rožnovské a Vsetínského Bečvy převažuje zemědělská krajina. Výše, v okrajových částech převažují luční biotopy, především ovsíkové louky (*Arrhenatherion*), vzácněji (na Rožnovsku) či častěji (na Vsetínsku) fragmenty suchých trávníků (*Bromion*) nebo pastvin (*Cynosurion*). Mokřadní biotopy jsou nejčastěji pcháčové louky (*Calthion*), vzácněji svahová prameniště (*Caricion fuscae*, *Caricion davallianae*). V okrajových částech fytochorionu jsou časté nepůvodní smrčiny, roztroušeně po celém území fytochorionu jsou zastoupeny habřiny (*Carpinion*), vzácněji bučiny (*Fagion*, zejména ostřicové a kyčelnicové bučiny).

Květena Vsetínského kotliny je relativně bohatá díky pestrosti geologického podloží a míšení teplomilných druhů s druhy horskými. Místy (zejména okraje Vsetínských a Hostýnských vrchů a Javorníků) jsou zachovány mokřadní biotopy. K nejvýznačnějším

druhům podokresu patří teplomilné taxony, jako např. *Berberis vulgaris*, *Cirsium pannonicum*, *C. acaule*, *Scilla kladnii*, *Lathyrus niger*, *L. latifolius*, *Trifolium rubens*, *Pyrethrum corymbosum*, *Verbascum phoeniceum*, *Peucedanum cervaria*, *Vincetoxicum hirundinaria*, *Euphorbia waldsteinii*, *Geranium sanguineum*, *Prunella laciniata*, *Taraxacum* sect. *Erythrosperma*: *T. parnassicum*, *T. danubium*, *T. prunicolor*, orchideje *Gymnadenia densiflora*, *Orchis militaris*, *Orchis ustulata*, *Dactylorhiza sambucina*, *Traunsteinera globosa* a další. Z mokřadních rostlin lze nalézt *Iris sibirica*, *Carex riparia*, *C. buekii*, *Thalictrum lucidum*, *Ranunculus sceleratus* aj. Flóra vápnitých pramenišť je typická výskytem druhů *Eriophorum latifolium*, *Epipactis palustris*, *Blysmus compressus*, *Parnassia palustris*, *Eleocharis quinqueflora*, *Polygala amarella* aj. Z horských oblastí splavené druhy představují např. *Thalictrum aquilegifolium*, *Anthriscus nitida*, *Veratrum lobelianum*, *Rosa pendulina* nebo *Orobanche flava*. Pozoruhodné druhy lze nalézt i v synantropní flóře, k zajímavějším patří např. *Kickxia elatine*, *K. spuria*, *Erucastrum gallicum*, *Cerastium glutinosum* agg., *Cardamine hirsuta*, *Saxifraga tridactylites*, *Galepsis angustifolia* aj. V okolí Vsetína jsou lokálně hojné neoindigenofyty *Sisyrinchium angustifolium* a *Glyceria striata*.

Veřovické vrchy

Veřovické vrchy jsou podokresem fytogeografického okresu Střední Pobečví. Zahrnuje výrazný hřbet charakteru ploché hornatiny mezi Valašským Meziříčím a Rožnovem pod Radhoštěm, který východním směrem navazuje na Radhoštské Beskydy. Floristickým kurzem bude pokryt jižní okraj fytochorionu.

Veřovické vrchy jsou převážně lesnaté, přičemž převažují nepůvodní smrčiny. Místa se vyskytují bučiny (*Fagion*) a na jižních svazích na kontaktu se Vsetínskou kotlinou i dubohabřiny (*Carpinion*). Významné jsou fragmenty acidofilních doubrav (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae*). Na severních svazích (již mimo záběr kurzu) se vzácně vyskytují suťové lesy (*Tilio-Acerion*). Nelesní vegetace je tvořena především mezofilními loukami (*Arrhenatherion*) a pastvinami (*Cynosurion*), jen vzácně fragmenty suchomilných trávníků. Místa se vyskytují pcháčové louky (*Calthion palustris*). Pole jsou jen na mírných svazích v nižších polohách.

Květena Veřovických vrchů je ve srovnání s okolními fytochoriony poměrně chudá, což je dáno lesním charakterem oblasti a chudým podložím. Oproti Vsetínské kotlině je zde výrazně méně teplomilných druhů, které se vyskytují jen ojediněle. Naopak přibývají druhy horské a zejména podhorské. Nejvýznačnějším druhem je *Phyllitis scolopendrium*, který roste již vně oblasti pokryté floristickým kurzem (rezervace Trojačka na severních svazích Veřovických vrchů). Z montánních druhů se zde vyskytují např. *Poa chaixii*, *Aconitum firmum* subsp. *moravicum*, *Doronicum austriacum*, *Huperzia selago*, *Blechnum spicant* aj. Flóru humózních podhorských lesů zastupují *Lunaria rediviva*, *Galanthus nivalis*, *Anthriscus nitida*, *Lilium martagon*, *Stachys alpina* aj. Na pastvinách a ve světlých lesích roste vzácně *Luzula luzulina*. K dalším pozoruhodným druhům patří běžnější orchideje (*Orchis mascula*, *Dactylorhiza majalis*, *D. fuchsii*), *Corydalis cava*, *C. solida*, *Anemone ranunculoides*, *Eriophorum angustifolium*, *Thlaspi coerulescens* aj. Významným druhem je *Crocus heuffelianus*, který roste na několika lokalitách u Zubří.

Javorníky

Javorníky jsou hornatinou jižně od toku Vsetínské Bečvy a východně od toku Senice. Tvoří státní hranici se Slovenskem. Fytogeograficky se k Javorníkům řadí také centrální a

jihovýchodní část Vsetínských vrchů (od Vsackého Cábu až po státní hranici). Floristickým kurzem bude pokryt téměř celý fytochorion.

Javorníky jsou charakteristické souvislými plochami květnatých bučin a jedlobočin (převážně *Dentario enneaphylli-Fagetum*), místy pralesovitého charakteru. Zčásti byly původní lesy nahrazeny smrkovými monokulturami. V lesích jsou častá prameniště (*Cardaminion amarae*). Vodní toky provázejí potoční olšiny (*Carici remotae-Fraxinetum*). V nižších polohách je krajina velmi mozaikovitá s typickým rozptýleným osídlením. V nelesní vegetaci převažují pastviny (*Cynosurion*) a v menší míře jsou zastoupeny mezofilní louky (*Arrhenatherion*), časté jsou mokřadní pcháčové louky (*Cirsietum rivularis*). V nejvyšších polohách se dosud nachází fragmenty horských smilkových trávníků (*Nardo-Agrostion tenuis*). Ojedinělé ale významné jsou fragmenty suchých trávníků (*Bromion erecti*). Relativně častá jsou svahová prameniště (*Caricion fuscae* a *Caricion davallianae*). Vegetace skal (*Asplenietea trichomanis*) je ve větší míře vyvinuta jen na Pulčinských skalách. Vodní vegetace je chudá a ojedinělá (např. Jezero ve Velkých Karlovicích).

Květena Javorníků je význačná prolínáním teplomilných druhů s druhy horskými. Druhem, který neroste v ČR nikde jinde, než v Javorníkách je *Centaurea mollis*. Zasahuje sem nepatrně ze Slovenských Karpat. Hojně zde roste *Aremonia agrimonoides*, *Dentaria glandulosa* a místy se ještě vyskytuje *Gentianella lutescens*. K dalším významným druhům Javorníků náleží *Potentilla aurea*, *Valeriana tripteris*, *Petasites kablikianus*, *Doronicum austriacum*, *Ranunculus platanifolius*, *Cicerbita alpina*, *Galanthus nivalis*, *Epipactis greuteri*, *Coeloglossum viride*, *Corallorhiza trifida*, *Cypripedium calceolus*, *Crocus heuffelianus*, *Moneses uniflora*, *Monotropa hypophegea*, *Euphrasia coerulea*, *E. slovacica*, *Gentiana asclepiadea*, *Gentiana cruciata*, *Crepis praemorsa*, *Inula ensifolia*, *Teucrium chamaedrys*, *Chamaecytisus supinus*, *Cirsium acaule*, *Taraxacum parnassicum*, *Carex montana* aj. V Javorníkách na vrchu Kohútka je nejvýše položená lokalita *Brachypodium pinnatum* v České republice (910 m n.m.). Těsně za státní hranicí roste na východní Moravě velmi vzácný druh *Cirsium heterophyllum*.

Radhošské Beskydy

Radhošské Beskydy jsou podokresem fytogeografického okresu Moravskoslezské Beskydy a jsou jedinou oblastí oreofytika, do které budou vedeny trasy floristického kurzu. Z geomorfologického hlediska jsou členitou hornatinou s výrazně modelovaným erozně-denundačním reliéfem. Floristický kurz pokryje jen jihozápadní okraj fytochorionu.

Moravskoslezské Beskydy jsou oblastí hustě zalesněnou, přesto se místy vyskytují oblasti s charakteristickým valašským pasekářským osídlením, loukami, pastvinami a mokřady. Dominantní vegetací území jsou kulturní smrčiny, ale dosud hojně jsou i bučiny (*Fagion*, *Luzulo-Fagion*). Rozsáhlejší porosty bučin se zachovaly na jižních svazích Radhoště nebo na rozhraní Vsetínských vrchů a Klokočovské vrchoviny. Na severních svazích hlavního hřebene jsou vyvinuty přirozené horské smrčiny (*Piceion excelasae*). Převažujícím nelesním biotopem jsou mezofilní louky (*Arrhenatherion*), časté jsou pastviny (*Violion caninae*, *Nardion*). Relativně hojně jsou zastoupené mokřadní biotopy, nejčastěji pcháčové louky s *Cirsium rivulare* (*Calthion*), případně rašelinné louky a svahová prameniště (*Caricion fuscae*).

Horská květena Beskyd je relativně chudá. Častější horské druhy v oblasti jsou např. *Doronicum austriacum*, *Gentiana asclepiadea*, *Ranunculus platanifolius*, *Streptopus amplexifolius*, *Athyrium distentifolium*, *Blechnum spicant*, *Huperzia selago*, *Lycopodium annotinum*, *Scrophularia scopoli* aj. Vzácněji lze nalézt západokarpatského endemita *Aconitum firmum* subsp. *moravicum*, nebo *Allium victorialis*, *Potentilla aurea*, *Ribes alpinum*, *Geranium sylvaticum*, *Cicerbita alpina*, *Cardaminopsis halleri* aj. Ojedinělé jsou na jižních svazích na některých mikrolokalitách (např. na Horní Bečva-Martiňák nebo Horní Bečva-Vašůtky) teplomilné

druhy rostlin, jako např. *Veronica vindobonensis*, *Fragaria viridis*, *Laserpitium latifolium*, *Rubus austromoravicus* nebo *Potentilla argentea*. Vlhčí louky jsou typické výskytem orchidejí jako např. *Dactylorhiza majalis*, *D. fuchsii*, *Orchis mascula* subsp. *signifera*, *Epipactis palustris* a druhů jako *Gladiolus imbricatus*, *Valeriana simplicifolia*, *Menyanthes trifoliata*, vzácněji *Drosera rotundifolia*. Jen zcela ojediněle se vyskytují slatinná prameniště s výskytem *Eriophorum latifolium*, *Blysmus compressus*, *Parnassia palustris*, či velmi vzácně bahenních pampelišek, z nichž nejvýznačnější je karpatský druh *Taraxacum skalinskanum*. Relativně hojně jsou zde subatlanstské druhy jako *Lotus uliginosus*, *Pedicularis sylvatica*, *Juncus squarrosus*, *J. bulbosus*, *Isolepis setacea*, *Scorzonera humilis*, *Taraxacum* sect. *Hamata*, např. *T. kernianum*, *T. subhamatum*, *T. fusciflorum*, *T. quadrans* aj. V lesích, převážně kulturních smrčínách, jen vzácně rostou významnější druhy rostlin, jako např. *Homogyne alpina*, *Dryopteris pseudomas*, *Moneses uniflora* (již mimo navštívené území), nebo třeba *Calamagrostis villosa* (mnohem hojnější je zde *C. arundinacea*). V této oblasti je velmi hojný druh *Gentiana asclepiadea*.

Hostýnské vrchy

Hostýnské vrchy jsou plochou hornatinou západně od toku Vsetínské Bečvy mezi Vsetínem a Valašským Meziříčím. Floristickým kurzem bude pokryta celá východní a centrální část fytochorionu.

Hostýnské vrchy jsou charakteristické souvislými plochami převážně listnatých lesů, květnatých bučin a jedlobučin (většinou *Dentario enneaphylli-Fagetum*). Místy byly původní lesy nahrazeny smrkovými monokulturami. V lesích jsou častá prameniště (*Cardaminion amarae*) a to i pěnovcová (*Pellio endiviifoliae-Cratoneuretum commutati*, vysoce reprezentativní např. v okolí Ratiboře a Hošťálkové). Vodní toky provázejí potoční olšiny (*Carici remotae-Fraxinetum*). V nelesní vegetaci převažují mezofilní louky (*Arrhenatherion*) a pastviny (*Cynosurion*), časté jsou mokřadní pcháčové louky (*Cirsietum rivularis*). Ojedinělé ale významné jsou fragmenty suchých trávníků (*Bromion erecti*), především v okolí Semetína a Hošťálkové. Relativně častá jsou svahová prameniště (*Caricion fuscae* a *Caricion davallianae*). Nezanedbatelná je i vegetace skal (*Asplenietea trichomanis*).

Hostýnské vrchy se vyznačují poměrně pestrou květenou podobnou květeně Javorníků. Díky výrazné izolaci od ostatních vyšších pohoří zde však chybí mnohé horské druhy. Z montánních prvků se zde vyskytují *Blechnum spicant*, *Huperzia selago*, *Lycopodium annotinum*, *Lastrea limbosperma*, *Tephrosia crispa*, *Dryopteris pseudomas* aj. Hojnější jsou xerotermofyty a suboceanické prvky *Valeriana stolonifera* subsp. *angustifolia*, *Trifolium alpestre*, *Carex montana*, *Veronica teucrium*, *Inula salicina*, *Ligustrum vulgare*, *Lotus uliginosus*, *Festuca altissima*, *Isolepis setacea* aj. V jihovýchodní části fytochorionu se vyskytuje *Aremonia agrimonoides* a *Dentaria glandulosa*. V centrální části fytochorionu pak významný exklávní prvek *Cardamine trifolia*. V západní části fytochorionu (u Chvalčova již mimo záběr floristického kurzu) roste další významný exklávní prvek *Ornithogalum pyrenaicum* subsp. *sphaerocarpum*. K dalším pozoruhodným druhům patří *Poa remota*, *Thelypteris palustris*, *Iris sibirica*, *Parnassia palustris*, *Epipactis palustris*, *Blysmus compressus*, *Triglochin palustre*, *Ophioglossum vulgatum*, *Orobancha flava*, *Epipactis greuteri*, *Allium ursinum*, *Crepis praemorsa* aj. Ve východní části fytochorionu jsou časté druhy *Glyceria striata* a *Sisyrinchium angustifolium*.

Zlínské vrchy

Zlínské vrchy jsou členitou vrchovinou západně od toku řeky Senice, ležící v JZ části regionu. Floristickým kurzem bude pokryt pouze východní okraj fytochorionu.

Krajina Zlínských vrchů je převážně mozaikovitá. V lesní vegetaci se střídají plochy listnatých lesů, většinou květnatých bučin a jedlobučin (hlavně *Dentario enneaphylli-Fagetum*) s kulturními smrčínami. V nižších polohách dominují dubohabřiny (*Carici pilosae-Carpinetum*). V lesích jsou roztroušená prameniště (*Cardaminion amarae*), ojedinele i pěnovcová (*Pellio endiviifoliae-Cratoneuretum commutati*). Vodní toky provázejí potoční olšiny (*Carici remotae-Fraxinetum*). V nelesní vegetaci převažují mezofilní louky (*Arrhenatherion*) a pastviny (*Cynosurion*), časté jsou mokřadní pcháčové louky (*Cirsietum rivularis*). Relativně časté jsou také suché trávníky s dominantní válečkou prapořitou. Hojně zastoupená jsou svahová prameniště (*Caricion fuscae* a *Caricion davallianae*). Významná je vegetace skal (*Asplenieta trichomanis*, Čertovy skály, Lačnovské skály aj.). Nezanedbatelné jsou i plochy vodní a pobřežní vegetace (Lačnovské rybníky, rybník Neratov aj.). V níže položených relativně plochých územích jsou větší plochy polí.

Květena Zlínských vrchů je pestrá, s hojným zastoupením xerothermních a kalcifilních prvků. Montánní druhy prakticky chybí. Z významných druhů je možné jmenovat *Cephalanthera rubra*, *Muscari comosum*, *Sorbus torminalis*, *Melittis melissophyllum*, *Lembotropis nigricans*, *Genista germanica*, *Clematis vitalba*, *Crepis praemorsa*, *Prunella laciniata*, *Rosa gallica*, *Lunaria rediviva*, *Dentaria glandulosa*, *Coeloglossum viride*. Bohatá je flóra mokřadů a pramenišť, např. *C. mollis* subsp. *hieracioides*, *Tephrosia crispa*, *Geum rivale*, *Cardamine matthioli*, *Parnassia palustris*, *Triglochin palustre*, *Epipactis palustris*, *Blysmus compressus*, *Carex buekii* aj. Vyskytuje se zde dva exklávní prvky - *Crocus albiflorus* (okolí Lačnova a Pozdřehova) a *Aremonia agrimonoides* (hojně ve východní části). V severovýchodní části fytochorionu se vyskytuje neoindigenofyt *Glyceria striata*.

4. Kryptogamy

(Martin Dančák)

Rožnovsko, Valašskomeziříčsko i Vsetínsko jsou po bryologické stránce dobře probádaným územím. K bryologickému výzkumu území nejvíc přispěli V. Pospíšil a J. Duda. Údaje lichenofloristické jsou naopak kusé. V regionu okrajově působil A. Vězda a v roce 1998 se uskutečnilo bryo-lichenologické setkání v Huslenkách, které rovněž přispělo k průzkumu zdejší lichenoflóry. Následující stručný přehled byl sestaven s důrazem na nápadnější druhy.

Lišejníky

Nejbohatší lokality lišejníků v regionu jsou ve východní a jižní části území, zejména v oblasti Javorníků. Javorníky jsou bohaté na epifytické i epilické druhy. K významným lokalitám patří údolí Stanovnice, Podřaté, Tísňavy a Malá Hanzlůvka, Pulčínské skály aj. Ve Vizovických vrších je významnou lokalitou údolí Trubiska. Severozápadní části regionu jsou na lišejníkovou květenu naopak dosti chudé.

Epifyty. Ve východní části Javorníků se vyskytuje řada vzácnějších převážně horských druhů jako *Catillaria alba*, *Thelotrema lepadinum*, *Chaenotheca xyloxena*, *Bryoria fuscescens*, *Parmelia submontana*, *P. glabra*, *Cetraria chlorophylla*, *Usnea* spp., *Vulpicida pinastri* aj. V ostatních oblastech jsou epifyti zastoupeni např. vzácnějšími druhy *Parmelia acetabulum*, *P. tiliacea*, *P. caperata*, *Hypogymnia tubulosa*, *Platismatia glauca*, *Ramalina farinacea*, *R. fastigiata*, *R. fraxinea*, *Anaptychia ciliaris*, *Evernia prunastri*, *Pseudevernia furfuracea*, *Physconia* spp., *Graphis scripta*, *Calicium salicinum*, *Dimerella pineti*, *Pertusaria* spp., *Phaeophyscia* spp. aj.

K nejběžnějším epifytům patří *Hypogymnia physodes*, *Parmelia sulcata*, *P. exasperatula*, *P. glabratula*, *Candelariella* spp., *Physcia* spp., *Xanthoria parietina* aj. Obecné jsou invazní druhy *Lecanora conizaeoides* a *Scoliosporum chlorococcum*. Velké epifytické druhy jako např. *Lobaria pulmonaria* jsou dnes v regionu vyhynulé.

Epility. Na epilitické lišejníky je region chudý. Nejvýznamnější lokalitou je NPR Pulčín – Hradisko. Roste zde např. *Lasallia pustulata*, *Umbilicaria hirsuta*, *Rhizocarpon lecanorinum*, *Parmelia conspersa*, *P. loxodes*, *Ramalina pollinaria*, *Lecidea fuscoatra*, *Micarea botryoides* aj. Dalšími významnými lokalitami epilitů jsou zemědělské haldy v údolích Javorníků a Valova skála u Vsetína. K nejčastějším epilitickým druhům v regionu patří *Parmelia saxatilis*, *Lecanora muralis*, *Acarospora fuscata*, *Lepraria incana*, *Porpidia crustulata* nebo *Xanthoria elegans*, vzácnější jsou druhy *Peltigera praetextata* či *Diploschistes scruposus*.

Terestrické lišejníky. V regionu jsou hojné především druhy rodu *Cladonia* (*C. subulata*, *C. coniocraea*, *C. pyxidata*, *C. fimbriata*, *C. digitata*, *C. furcata*, *C. macilenta*). Poněkud vzácnější jsou druhy jako *Baeomyces rufus*, *Peltigera horizontalis*, *P. canina*, *Cetraria islandica*, *Cladonia cenotea*, *C. symphyocarpa* či *C. rei*.

Játrovky, mechy a hlevíky

Rožnovsko, Valašskomeziříčsko i Vsetínsko patří k bryologicky bohatým územím. To je předurčeno rozmanitostí biotopů a geologického podkladu. Karpatský flyš je sice považován za geologicky uniformní, ale jeho chemické vlastnosti se mohou významně lišit i na malých vzdálenostech. Především obsah CaCO_3 v pískovcích a jílovcích působí lokálně nápadné změny bryoflóry. Na malých územích tak koexistují druhy jak acidofilní tak kalcifilní.

Lesy a lesní prameniště. V lesích jsou běžné *Hypnum cupressiforme*, *Dicranum scoparium*, *D. montanum*, *Dicranella heteromalla*, *Leucobryum glaucum*, *Paraleucobryum longifolium*, *Polytrichum formosum*, *Pleurozium schreberi*, *Hylocomium splendens*, *Thuidium tamariscinum*, *Tetraphis pellucida*, *Scapania nemorea* aj. Vzácnější jsou např. *Buxbaumia aphylla* a *B. viridis*, *Tritomaria exsecta*, *Riccardia latifrons*, *Dichodontium pellucidum* aj. Na lesních prameništích jsou v závislosti na obsahu CaCO_3 dominantní druhy rodu *Cratoneuron*, *Thuidium tamariscinum*, *Plagiomnium undulatum*, *Rhizomnium punctatum*, *Brachythecium rivulare*, *Conocephalum conicum*, *Pellia* spp. aj. Vzácnější druhy jsou acidofilní *Trichocolea tomentella*, *Hookeria lucens* či *Riccardia multifida* a kalcifilní *Eucladium verticillatum*.

Tekoucí a stojaté vody. Nejběžnějším druhem tekoucích vod je *Rhynchostegium riparioides*. Vzácné jsou druhy *Fontinalis antipyretica*, *Scapania undulata*, *Dichodontium pellucidum*, *Chiloscyphus polyanthos* aj. Stojaté vody jsou v regionu vzácné. Na březích rybníků a v tůňkách se často vyskytuje *Drepanocladus aduncus*, vzácnější je *Amblystegium varium* či *Riccia fluitans*. Na obnažených dnech v Moravské bráně roste i *Riccia cavernosa*.

Mokřadní louky a bažiny. K běžným druhům patří zejména *Calliergonella cuspidata*, *Drepanocladus aduncus*, *Campyllum stellatum*, *Plagiomnium elatum*. Vzácnějším druhem je *Calliergon cordifolium*.

Prameniště. Luční svahová prameniště jsou v regionu častá. V závislosti na obsahu CaCO_3 ve vodě se na nich často vyskytují druhy *Cratoneuron commutatum*, *C. filicinum*, *Pellia endiviifolia*, *Aneura pinguis*, *Bryum pseudotriquetrum*, *Philonotis fontana*, *Calliergonella cuspidata*, *Campyllum stellatum*, *Climacium dendroides*, *Aulacomnium palustre* aj. Vzácnější jsou druhy *Philonotis calcarea*, *Campyllum chrysophyllum*, *Calliergon cordifolium*, *Hypnum pratense*, *Fissidens adianthoides*, *Dicranum bonjeanii*, *Tomenthypnum nitens* aj.

Rašeliniště. Pravá vrchovištní rašeliniště na území, které pokrývá floristický kurz, nejsou. Ojedinelá jsou přechodová rašeliniště a poněkud hojnější rašelinné louky a rašelinné lesy. Dominantní bývají rašeliničky (*Sphagnum palustre*, *S. girgensohnii*, *S. squarrosum*, *S. flexuosum*,

S. capillifolium aj.) popř. *Aulacomnium palustre*, *Philonotis fontana* aj. Vzácnější jsou druhy *Sphagnum subsecundum*, *S. russowii*, *S. fimbriatum*, *S. compactum*, *Polytrichum commune*, *Polytrichum strictum*, *Trichocolea tomentella*, *Riccardia multifida* aj.

Louky a pastviny. Běžnými druhy luk a pastvin jsou *Scleropodium purum*, *Rhytidiadelphus squarrosus*, *R. triquetrus*, *Pleurozium schreberi*, *Eurhynchium hians*, *Cirriphyllum piliferum* aj. Na nejteplejších a nejsušších lokalitách se vzácně vyskytují druhy *Thuidium abietinum*, *Homalothecium lutescens*, *Fissidens cristatus* var. *mucronatus* či *Entodon orthocarpus*.

Epifyty. Mezi epifyty volně stojících stromů jsou časté druhy rodu *Orthotrichum* (např. *O. anomalum*, *O. pallens*, *O. diaphanum*, *O. pumilum*, *O. speciosum* aj.), *Tortula*, *Platygyrium repens*, *Leskea polycarpa*, *Frullania dilatata*, *Radula complanata*, *Metzgeria furcata* aj. K vzácnějším druhům náleží *Pterigynandrum filiforme*, *Leskeella nervosa* či *Ptilidium pulcherrimum*. V NPR Razula roste velmi vzácná *Neckera pennata*.

Epility. Časté epilitické druhy v regionu jsou *Hypnum cupressiforme*, *Metzgeria conjugata*, *Paraleucobryum longifolium*, *Schistidium apocarpum*, *Seligeria recurvata*, *Grimmia pulvinata*, *Hedwigia ciliata*, *Homalothecium sericeum* aj. Vzácné jsou například druhy *Seligeria pusilla*, *Neckera crispa*, *N. complanata*, *Lejeunea cavifolia*, *Bartramia ithyphylla*, *Homalia besseri*, *Oxystegus tenuirostris* či *Andreaea rupestris*.

Zvláštní stanoviště. Na spáleništích rostou *Funaria hygrometrica* a *Marchantia polymorpha*.

Antropogenní stanoviště. Na antropogenních stanovištích jsou velmi hojné druhy *Ceratodon purpureus* nebo *Bryum argenteum*. Na strništích v níže položených částech regionu rostou hlevíky *Anthoceros agrestis* a vzácnější *Phaeoceros carolinianus*. Časté jsou druhy rodu *Riccia* (např. *R. sorocarpa*) a dále druhy *Pottia truncata*, *Phascum cuspidatum*, *Pleuridium subulatum*, *Bryum rubens* aj. Vzácnější jsou druhy rodu *Ephemerum* či druhy *Dicranella staphyllina* nebo *Pohlia melanodon*. V posledních letech se v regionu také šíří invazní druh *Orthodontium lineare*.

5. Mykoflóra (gemby a plzaně...)

(Jitka Wolfová)

Mykoflóra území představuje především množství ohrožených druhů vázaných na přirozené až pralesovité lesní porosty horských poloh. K těm nejvýznamnějším patří druhy zahrnuté v červeném seznamu hub (makromycet) ČR. V kategorii CR jsou to např. saprotrofní druhy vázané na odumřelé dřevo listnáčů jako *Junghuhnia fimriatella* (NPR Razula) a *Exidia thuretiana* (Hradisko – k.ú. Rožnov p.R.). Mykorhizním symbiontem jehličnatých lesů vyšších poloh na jihu CHKO Beskydy je *Boletus rubrosanguineus* (CR, k.ú. Francova Lhota). Velmi vzácným druhem je *Gomphus clavatus* (CR, k.ú. Vsetín), který od 60. let zmizel z většiny lokalit nejen v ČR, ale i z celé Evropy v důsledku okyselení substrátu.

Neméně významné jsou druhy makromycet extenzivně obhospodařovaných luk a pastvin, které představují indikátory oligotrofních stanovišť podobně jako orchideje. K těm nejvzácnějším patří *Hygrocybe calyptriformis* (CR, k.ú. Prostřední Bečva a Velké Karlovice), *Hygrocybe coccinea* (EN, Choryňská Stráž, k.ú. Choryně) a mokřadní druh - *Hygrocybe coccineocrenata* (EN, přechodová rašeliniště, k.ú. Prostřední Bečva).

6. Fauna

(Jan Pavelka)

Širší okolí Vsetína biogeograficky spadá do podprovincie karpatské. Faunu tvoří většinou druhy karpatských lesů a svahových luk. V nižších slunnějších polohách se místy vyskytují teplomilnější druhy (modrásek černoskvřnný, saranče vrzavá, krutihlav obecný aj.), v horských polohách se místy vyskytují i glaciální relikty (datlík tříprstý, myšivka horská). Oblast se ve své východní části vyznačuje současným výskytem tří velkých šelem - medvěda hnědého, vlka a rysa ostrovida, z nichž se pravidelně rozmnožuje pouze rys.

7. Vegetace

(Pavel Lustyk)

Pravděpodobně do 11. století byla tato část dnešního Valašska zcela nebo téměř bez osídlení a vlastně beze zbytku lesnatá. Pak se v oblasti Kelečska trvale usídlil člověk a ve 13. a 14. století postupně pronikal dál proti proudu řek do hor. Ke konci 16. století a hlavně v 17. století nastává tzv. pasekářská kolonizace - vznikají nové obce, jsou odlesňovány rozsáhlé plochy a lesní půda je přeměňována na ornou (v 18. století zůstává asi jen $\frac{1}{3}$ původní rozlohy lesa). Současně probíhala tzv. valašská kolonizace, při níž byly využívány listnaté a smíšené lesy k salašnickému chovu dobytka (patevní lesy). V té době dochází k největšímu rozrůznění stanovišť, odlesnění hřebenových poloh, rozvoji nelesní vegetace a šíření druhů na ni vázaných. Vzniká tak mozaika lesů, křovin, pastvin, luk a polí - tedy krajinný ráz severovýchodní Moravy.

Od 70. let 19. století až po současnost dochází k rozpadu tradičního zemědělského hospodaření, zvláště pak pastevectví, a tím také k zániku řady nelesních stanovišť, ta byla zpočátku záměrně zalesňována a v pozdější době samovolně zarůstala. V současnosti v území plošně převažuje les nad vegetací nelesní. Převládají kulturní porosty, které jsou značně ochuzené nebo zcela změněné, především dlouhodobým pěstováním smrkových monokultur. Setkáme se zde ovšem také s druhově bohatšími dubohabřinami, které jsou pozůstatkem tradičního pařezinového způsobu hospodaření. Mezi výjimečné pozůstatky dřívějších lesů patří nemnohé pralesní rezervace, např. NPR Razula u Velkých Karlovic. V nelesní vegetaci převládají kulturní a polokulturní mezofilní louky a pastviny střídané plochami polních kultur. Plošně poněkud méně, nicméně významně, je zastoupena vegetace mokřadů a pramenišť. Nezanedbatelné jsou také plochy pasekové vegetace.

Lužní lesy

V rovinatých údolních nivách Vsetínské a Rožnovské Bečvy a zejména pod jejich soutokem v severozápadní části území se dříve vyskytovaly úvalové luhy as. *Pruno-Fraxinetum*, zbytky těchto lesů tvoří dnes několik porostů mezi Valašským Meziříčím a Hustopečemi nad Bečvou. Ve stromovém a keřovém patru jsou *Fraxinus excelsior*, *Quercus robur*, *Ulmus minor*, *Alnus glutinosa*, *Padus avium* a *Salix fragilis*. V bylinném patře rostou *Ficaria verna* subsp. *bulbifera*, *Corydalis cava*, *Primula elatior*, místy *Carex brizoides*, *C. remota*, *Rubus caesius*, *Symphytum officinale*, *Humulus lupulus*, *Festuca gigantea*, *Brachypodium sylvaticum*, *Geum urbanum* aj.

V zaříznutých údolích podhorských toků jsou potoční luhy. Místy se zachovaly fragmenty as. *Carici remotae-Fraxinetum* a as. *Arunco sylvestris-Alnetum glutinosae* s *Acer*

pseudoplatanus, *Alnus glutinosa* a *Fraxinus excelsior*, *Anemone nemorosa*, *Mercurialis perennis*, *Carex remota*, *C. sylvatica*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Aruncus sylvestris* a *Stellaria nemorum*. V horských polohách území, při březích potoků se lze setkat s porosty **as. Alnetum incanae** s dominantní *Alnus incana*, příměsí *Picea abies* a v podrostu s *Petasites albus*, *Silene dioica*, *Filipendula ulmaria* či *Stellaria nemorum*.

Dubohabřiny a acidofilní doubravy

V nižších polohách území se můžeme setkat s dubohabřinami **sv. Carpinion** (as. *Carici pilosae-Carpinetum*) a to především na Kelečsku a Valašskomeziříčsku. Stromové patro tvoří hlavně *Carpinus betulus*, *Quercus petraea* a *Tilia cordata*, vzácněji i *Ulmus minor*, *Fagus sylvatica* a javory. V keřovém patře se vyskytují *Euonymus europaeus*, *Daphne mezereum* a na okrajích i *Corylus avellana*. V bylinném patru jsou časté *Carex pilosa*, *Euphorbia amygdaloides*, *Dentaria bulbifera*, *Lathyrus vernus*, *Poa nemoralis*, *Melica nutans*, *Melampyrum nemorosum*, *Anemone nemorosa*, *Isopyrum thalictroides*, *Stellaria holostea*, *Symphytum tuberosum* i některé druhy orchidejí, např. *Orchis pallens*, *Neottia nidus-avis* či *Platanthera bifolia*. Zachovalé porosty dubohabřin jsou například na vrchu Stráž u Choryně a odtud podél Bečvy v lesním komplexu zvaném Doubrava až k Němetcím. Za pozornost stojí také les Hložec na protější straně údolí u Milotic nad Bečvou (*Hacquetia epipactis*, *Arum cylindraceum*, *Scilla kladnii*, *Corydalis cava*). Fragmenty můžeme nalézt i v údolích Rožnovské a Vsetínské Bečvy a jejich přítoků.

V západní části území ve vyšších partiích nivy Bečvy lze zaznamenat vlhčí typy dubohabřin **as. Tilio-Carpinetum** s řadou přechodů k luhům as. *Pruno-Fraxinetum*.

Na jižním úpatí Veřovických vrchů mezi Valašským Meziříčím a Rožnovem pod Radhoštěm, např. u Zašové, se ostrůvkovitě vyskytují acidofilní doubravy **as. Luzulo albidae-Quercetum petraeae**. Jsou to vesměs již značně pozměněné porosty na chudých, kyselých a často vysýchavých půdách. Ve stromovém patře se uplatňují zejména *Quercus petraea*, *Betula pendula*, *Populus tremula*, méně i *Abies alba*. Chudý bylinný podrost tvoří *Pteridium aquilinum*, *Molinia arundinacea*, *Luzula pilosa*, *Vaccinium myrtillus*, *Calluna vulgaris* a *Festuca filiformis*.

Bučiny, jedlobučiny a suťové lesy

V území byly bučiny původně plošně nejrozsáhlejším typem lesní vegetace. Ve středních i vyšších polohách území na minerálně bohatších horninách jsou květnaté bučiny **sv. Fagion** (as. *Dentario enneaphylli-Fagetum*) s *Daphne mezereum* či *Lonicera xylosteum* v keřovém patru a v bylinném s *Dentaria enneaphyllos*, *D. bulbifera*, *Actaea spicata*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium odoratum*, *Melica uniflora*, *Mercurialis perennis*, *Galeobdolon montanum*, *Hordehymus europaeus*, *Polystichum aculeatum*, *Paris quadrifolia*, *Carex sylvatica*, *Festuca altissima* aj.

Ve vyšších polohách jsou jedlové bučiny s účastí *Blechnum spicant*, *Lastrea limbosperma*, *Prenanthes purpurea*, *Huperzia selago*, *Lycopodium annotinum*, *Galium rotundifolium*, *Dryopteris affinis*.

Severní částí MS-Beskyd a Javorníky, zhruba po rozvodnici Olše a Kysuce, probíhá hranice rozšíření vikarizující karpatské bučiny **as. Dentario glandulosae-Fagetum**. Vedle *Dentaria glandulosa* zde rostou také další druhy ř. *Fagetalia* – *Sanicula europaea*, *Dryopteris carthusiana*, *Salvia glutinosa*, *Veronica montana* aj. Toto společenstvo se v ČR vyskytuje jen v severní části MS-Beskyd na svazích severní až východní expozice a ze slovenské strany,

z pramenné oblasti Kysuce, zasahuje i do Javorníků (malá část pramenné oblasti Vsetínské Bečvy). Pěkné porosty jsou např. v NPR Razula.

Na mírnějších svazích v nižších polohách jižní části území, v povodí Vsetínské Bečvy a Senice, jsou **ostřicové bučiny** (as. *Carici pilosae-Fagetum*) s příměsí *Quercus petraea* a v bylinném patru s hojnou *Carex pilosa*, z orchidejí např. *Cephalanthera longifolia*, *Epipactis purpurata* a *Neottia nidus-avis*.

Především v oblasti radhošťské skupiny Moravskoslezských Beskyd, v povodí Rožnovské Bečvy, ale ostrůvkovitě i jinde jsou acidofilní bučiny **sv. Luzulo-Fagion** (as. *Luzulo-Fagetum*). Ve vyšších polohách je k dominujícímu buku přimíšen často smrk, vzácně jedle. Bylinné patro je druhově chudé většinou s *Luzula luzuloides*, *L. pilosa*, *Avenella flexuosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *Dryopteris dilatata*, *Maianthemum bifolium*, *Vaccinium myrtillus* aj.

V horských polohách území jsou **smrkové bučiny** (as. *Calamagrostio villosae-Fagetum*) a příměsí klenu a smrku. V bylinném patře dominuje *Calamagrostis villosa*, popř. *C. arundinacea*, místy také *Vaccinium myrtillus*, hojně jsou *Luzula sylvatica*, *Polygonatum verticillatum*, vzácněji *Blechnum spicant*, *Homogyne alpina* a *Lycopodium annotinum*.

Suťové a roklinové lesy **sv. Tilio-Acerion** (převážně as. *Lunario-Aceretum*, fragmentárně as. *Arunco-Aceretum*) jsou většinou maloplošné, často na kontaktu s květnatými bučinami. Převládá především *Acer pseudoplatanus*, *Ulmus glabra*, *Fraxinus excelsior* a *Fagus sylvatica*. Z keřů se vyskytují *Lonicera nigra*, *Ribes alpinum* a vzácně *Rosa pendulina*. V podrostu je pak zejména *Lunaria rediviva*, *Impatiens noli-tangere*, *Galeobdolon montanum*, *Mercurialis perennis*, místy také *Aruncus sylvestris*, *Polystichum aculeatum* a *Aconitum vulparia*. Nápadný bývá aspekt jarních geofyt s *Galanthus nivalis*, *Isopyrum thalictroides*, *Adoxa moschatelina*, *Corydalis cava*.

Smrčiny

Přirozené smrčiny jsou v území vzácné a vyskytují se pouze při severovýchodní hranici okresu Vsetín ve vrcholových polohách Moravskoslezských Beskyd. V NPR Radhošť, ale především v NPR Kněhyně-Čertův mlýn jsou **paprátkové smrčiny** (as. *Athyrio alpestris-Piceetum*) s *Athyrium distentifolium*, *Dryopteris dilatata*, *Luzula sylvatica*, *Calamagrostis arundinacea*, vzácněji s *Trientalis europaea*, *Polygonatum verticillatum* a *Streptopus amplexifolius*. Značná část přirozených beskydských smrčin byla téměř zničena exhalacemi z ostravské průmyslové aglomerace.

Paseky

Velké plochy pasek vznikaly v posledních letech především na místech kalamitních těžeb (kůrovec, poškození porostů sněhem a větrem), ale také tam, kde došlo ke svahovým sesuvům a nátržím za povodní v roce 1997.

V lesních pláštích, na pasekách a holinách se setkáme s běžnými druhy ř. **Sambucetalia** a **Atropetalia** (*Epilobium angustifolium*, *Eupatorium cannabinum*, *Atropa bella-donna*, *Sambucus ebulus*, *Senecio ovatus*, *Rubus* sp. div.).

Křoví a lemy

Ve vegetaci křoví ř. **Prunetalia** se setkáme s *Prunus spinosa*, *Rosa canina* a *R. dumalis*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Swida sanguinea*, *Ligustrum vulgare* a *Euonymus europaeus*.

V lemové vegetaci převažují mezofilní typy sv. **Trifolion medii** (as. *Trifolio medii-Agrimonia eupatoria*) s *Trifolium medium*, *Agrimonia eupatoria*, *Genista tinctoria*, *Clinopodium vulgare* a *Melampyrum nemorosum*. Do nejteplejší části Vsetínska zasahují lemy sv. **Geraniom sanguinei** (as. *Trifolio alpestris-Geranium sanguinei*, *Geranium sanguinei-Peucedanum cervariae*) s *Filipendula vulgaris*, *Origanum vulgare*, vzácně *Laserpitium latifolium*, *Peucedanum cervaria*, *Geranium sanguineum*, *Trifolium alpestre* a *Pyrethrum corymbosum*).

Mozaika křáků, lesíků, remízů a bylinných lemů je charakteristický hlavně pro oblast jižního Valašska.

Skály

Vegetace skal je zastoupena jen maloplošně. V lesích, v zaříznutých údolích potoků, jsou stinné skalky a skalní výchozy s vegetací sv. **Asplenion septentrionalis**, ve šterbinách roste *Asplenium trichomanes*, *Cystopteris fragilis*, *Polypodium vulgare* a řada mechorostů, např. *Paraleucobryum longifolium*, *Schistidium apocarpum*, *Metzgeria conjugata* a pro moravské Karpaty typická *Seligeria recurvata*. Pouze ojediněle vystupují osluněné skály, na exponovaných místech s borovicí a v bylinném patře např. s *Asplenium ruta-muraria*, *Acinos arvensis*, *Arenaria serpyllifolia* a mnoha druhy lišejníků. Významnými skalními útvary jsou např. Valova skála u Vsetína, kde roste vzácný *Cotoneaster integerrimus* a *Jovibarba sobolifera* či NPR Pulčín-Hradisko, mj. s výskytem vzácné šterbovky skalní (*Andreaea rupestris*).

Louky

Louky nepatřily dříve k typické vegetaci Valašska, travní porosty se většinou přepásaly a značná část dnešních luk byla původně pastvinami, které se díky úpadku pastevectví v 19. století začaly kosit. V nižších polohách vznikly některé louky také z bývalých polí.

Ovsíkové louky sv. **Arrhenatherion elatioris** nebyly v minulosti tak rozšířené jako dnes. Vyskytovaly se spíše v nižších polohách, často v blízkosti vodních toků. V současnosti jsou tyto louky (as. *Pastinaco sativae-Arrhenatheretum elatioris*, *Ranunculo bulbosi-Arrhenatheretum elatioris*, *Poo-Trisetetum flavescens*) rozšířeny na příhodných stanovištích v celém území. Především poslední ze uvedených asociací pak často přechází do karpatských psinečkových pastvin (as. *Anthoxantho odorati-Agrostietum tenuis*).

Vzácněji jsou zejména v jižní části území, na vápnatějších pískovcích a slínovcích, většinou na jižních svazích, zastoupena druhově bohatá společenstva z okruhu širokolistých trávníků sv. **Bromion erecti** s teplomilnějšími druhy. Jejich vymezení oproti vegetaci sv. *Cynosurion cristati* (as. *Anthoxantho odorati-Agrostietum tenuis*) je však nezřetelné. V těchto porostech nacházíme např. *Carex montana*, *C. flacca*, *C. tomentosa*, *Primula veris*, *Potentilla heptaphylla*, *Viola hirta*, *Bromus erectus*, *Koeleria pyramidata*, *Plantago media*, *Trifolium alpestre*, *T. montanum*, *T. ochroleucon*, *Ranunculus polyanthemus*, *Brachypodium pinnatum*, *Campanula glomerata*, *Centaurea scabiosa*, *Cirsium acaule*, vzácně *Dorycnium herbaceum*, *Gentiana cruciata*, *Inula ensifolia*, *Peucedanum cervaria*, *Trifolium rubens*, *Valeriana stolonifera* subsp. *angustifolia*, *Lathyrus latifolius* a *Crepis praemorsa*. Mohou se zde vyskytovat také četné druhy orchidejí např. *Orchis ustulata*, *O. mascula* či *O. morio*.

Z vlhkých luk **sv. Calthion** se nejčastěji vyskytují společenstva as. *Cirsietum rivularis* a *Scirpetum sylvatici*. Na narušovaných místech v pastvinách bývají porosty as. *Juncus inflexi-Menthetum longifoliae* (*Mentha longifolia*, *Juncus inflexus*, *J. effusus*, *J. conglomeratus*, *Epilobium parviflorum*). Na flyšových sedimentech bez vápnatého tmelu se vyskytuje as. *Chaerophyllo hirsuti-Calthetum*, vzácně pak ve Vizovických vrších as. *Angelico sylvestris-Cirsietum oleracei* a ojedinele as. *Filipendulo ulmariae-Geranium palustris* či *Chaerophyllo hirsuti-Calthetum palustris*.

Z typických druhů lze jmenovat *Festuca rubra*, *Holcus lanatus*, *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cirsium oleraceum*, *C. rivulare*, *Scirpus sylvaticus*, *Lychnis flos-cuculi*, *Mysostis nemorosa*, *Filipendula ulmaria*, vzácněji *Menyanthes trifoliata*.

Vzácně se na vlhkých stanovištích (jen Choryňský mokřad??) vyskytují porosty **sv. Molinion** s *Molinia arundinacea*, *Selinum carvifolia*, *Succisa pratensis*, *Thalictrum lucidum*.

Pastviny

Pastviny bývaly na Valašsku nejrozšířenějším typem nelesní vegetace. V 19. století však začalo pastevectví upadat a pastviny byly zalesňovány nebo převáděny na louky. Charakter zdejších pastvin velmi závisí na geologickém podkladu, orientaci a sklonu svahu a nadmořské výšce. Významnými faktory, které se při formování pastvinné vegetace uplatňovaly, byly kromě pastvy také kosení, vypalování a klučení keřů, vznikl tak celý gradient pastvinných a lučních porostů, včetně různých stadií jejich zarůstání.

Zvláštním fenoménem, který tvoří kolorit valašské krajiny jsou „jalovcové pasínky“, na kterých bývají desítky až stovky roztroušených keřů jalovce. Vznikly selektivní pastvou ovcí, které se pichlavým keřům vyhýbaly a svými drobnými kopýtky při nízké zátěži nezničily všechny jalovcové semenáčky.

Vegetaci pastvin tvoří především společenstva **sv. Cynosurion cristati** (as. *Anthoxantho odorati-Agrostietum tenuis*) s *Anthoxanthum odoratum*, *Agrostis tenuis*, *Briza media*, *Cynosurus cristatus*, *Euphrasia rostkoviana*, *Carlina acaulis*, *Polygala vulgaris*, *Rhinanthus minor*, *Leontodon hispidus*. Přítomny bývají orchideje, např. *Dactylorhiza sambucina*, *Platanthera bifolia*, *Gymnadenia conopsea*, *Orchis mascula*, *Traunsteinera globosa*, vzácně *Orchis morio*, *O. ustulata* a *Coeloglossum viride*.

Na slovenské straně Javornického hřebene můžeme najít fragmenty smilkových luk **sv. Nardo strictae-Agrostion tenuis** (snad (?) pozůstatky zanikající as. *Ranunculo nemorosi-Nardetum strictae*) s *Ranunculus platanifolius*, *Phleum alpinum*, *Potentilla aureum*. Na polanách mezi Kohútkou a Velkým Javorníkem jsou nápadné porosty s *Veratrum album* subsp. *lobelianum* (as. *Poo chaixii-Veratretum lobeliani*).

Na mezích a okrajích pastvin, nejčastěji na konvexních tvarech reliéfu ve středních a vyšších polohách se vyskytují podhorské a horské smilkové trávníky **sv. Violion caninae** (as. *Festuco capillatae-Nardetum strictae*, časté je *Campanulo rotundifoliae-Dianthetum deltooidis*). Z trav mívají vyšší pokryvnost *Agrostis capillaris*, *Nardus stricta*, *Danthonia decumbens*, *Festuca rubra*, méně *F. filiformis*, z bylin se nejvíce uplatňuje *Viola canina*, *Thymus pulegioides*, *Pimpinella saxifraga*, *Carex pilulifera*, *Polygala vulgaris*, vzácněji také *P. multicaulis*, *Potentilla erecta*. Charakteristická je také přítomnost jalovců. Méně často v těchto porostech uplatňuje

Calluna vulgaris, popř. *Vaccinium myrtillus*. Vzácně se v těchto porostech vyskytuje *Gentianella lutescens* subsp. *carpatica*, *Antennaria dioica* či *Dactylorhiza sambucina*.

Ve vyšších polohách se můžeme setkat s brusnicovými vřesovišti sv. *Genisto pilosae-Vaccinion* (as. *Vaccinio-Callunetum vulgaris* a *Calamagrostio arundinaceae-Vaccinietum*).

Mokřady, prameniště a makofytní vegetace vod

Vegetace vysokých ostřic sv. *Caricion gracilis* je nejlépe zastoupena v Choryňském mokřadu u Velkého Choryňského rybníka. Jsou zde porosty druhů *Carex acuta*, *C. acutiformis*, *C. riparia*, *C. vesicaria*, *Phalaris arundinaceae*, *Calamagrostis canescens* a *Iris pseudacorus*.

Jen ojediněle se v území vyskytují rákosiny sv. *Phragmition communis* (*Phragmites australis*, *Typha latifolia*, *Equisetum fluviatile*).

Poměrně častá jsou v území luční svahová prameniště, především pěnovcová prameniště sv. *Caricion davallianae* na písčivcových nebo jílovcových vrstvách s vyšším obsahem uhličitanu vápenatého. Bývá na nich zapojené mechové patro v němž dominují vápnomilné druhy rodu hrubožebrec (*Cratoneuron commutatum*, *C. filicinum*), z vyšších rostlin zde rostou *Carex flava*, *C. panicea*, *C. flacca*, *Eriophorum latifolium*, *Equisetum palustre*, *Blysmus compressus*, *Triglochin palustre*.

Spolu s mokřkými loukami se často objevují ostřicovomechová kyselá prameniště sv. *Caricion fuscae* s *Carex hartmanii*, *C. echinata*, *C. nigra*, *C. cinerea*, *C. demissa*, *Eriophorum angustifolium*, *Valeriana simplicifolia*, *Viola palustris*, s rašeliníky (*Sphagnum*) a dalšími mechorosty (*Calliergonella cuspidata*, *Climacium dendroides*, *Calliergon cordifolium*, *Aulacomnium palustre*).

Vzácné jsou fragmenty vegetace sv. *Sphagno recurvi-Caricion canescentis* (PP Poskla).

Ze vzácnějších druhů lze na prameništích zaznamenat *Drosera rotundifolia*, *Dactylorhiza majalis*, *D. maculata* subsp. *transsilvanica*, *Epipactis palustris*, *Gladiolus imbricatus*, *Gymnadenia densiflora*, *Parnassia palustris*, *Polygala amarella*, *Scorzonera humilis* a *Taraxacum* sect. *Palustria*.

V kyselých nebo subneutrálních lesních prameništích sv. *Caricion remotae* nalézáme druhy *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Carex remota*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chysosplenium alternifolium*, *Equisetum sylvaticum*, *Lysimachia nemorum*, *Petasites albus* a mechorosty *Rhizomnium punctatum*, *Plagiomnium undulatum*, *Brachythecium rivulare*, *Conocephalum conum* nebo *Pellia epiphylla*. Vzácně se v Javorníkách vyskytuje společenstvo sv. *Lycopodo-Cratoneurion commutati* (as. *Pellio endiviifoliae-Cratoneuretum commutati*) vázané na potoční travertiny (pěnovce), ve kterém dominují mechorosty *Cratoneuron commutatum* a *Pellia endiviifolia*.

Ve Vsetínských vrších, Javorníkách a na jižním úpatí Veřovských vrchů bylo na vlhkých okrajích lesních cest zaznamenáno společenstvo as. *Carici pendulae-Eupatorietum cannabini* ze sv. *Impatienti noli-tangere-Stachyion sylvaticae*.

Vegetace vodních makrofyt je vzácná, protože v území není dostatek vhodných stanovišť. Lze se setkat s porosty **sv. Lemnion minoris** (*Lemna minor*, *Spirodella polyrhiza*), **sv. Magnopotamion** (*Myriophyllum spicatum*, *Elodea canadensis*), **sv. Parvopotamion** (*Potamogeton pectinatus*, *P. pusillus*, *Zanichellia palustris*) a **sv. Ranunculion aquatilis** (*Batrachium aquatile*, *Callitriche* sp. div.). Vzácně se vyskytuje i *Hottonia palustris*, *Oenanthe aquatica* nebo *Sagittaria sagittifolia*.

Na březích vodních toků ve středních a vyšších polohách území se můžeme setkat s porosty **sv. Petasition officinalis** (*Petasites hybridus*, *P. albus*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Orobanche flava*). Vzácnější jsou porosty s *Petasites kablikianus*.

Výskyt vegetace **sv. Salicion eleagno-daphnoidis** s *Myricaria germanica* na štěrkových náplavech Rožnovské Bečvy již dávno patří minulosti. Po povodních v roce 1997 však vzniklo na Bečvě několik větších štěrkových náplavů, které postupně zarůstají a na jednom z nich u Hustopečí byl dokonce v roce 2001 židovíník nalezen.

Plevelová a ruderalní vegetace

Plevelová vegetace okopanin je tvořena společenstvy **tř. Chenopodietea**. V obilovinách a víceletých pícech se můžeme setkat se společenstvy **sv. Aphanion**, která jsou však druhově značně ochuzená. Roste v nich *Aphanes arvensis*, *Scleranthus annuus*, *Centaurea cyanus* a *Vicia tetrasperma*. Pouze ojediněle v nižších polohách, na bazičtějších půdách, jsou vyvinuta společenstva **sv. Sherardion**, ve kterých roste *Kickxia elatine*, *K. spuria*, *Ranunculus aroensis*, *Valerianella dentata*, *Sherardia arvensis* a *Euphorbia exigua*.

Na různých typech antropogenních stanovišť jsou rozšířena společenstva synantropní vegetace. V okolí hnojišť, skládek, podél zdi a chodníků jsou to nitrofilní společenstva **tř. Chenopodietea**, na kypřených stanovištích, rumišťích a na skeletovitých půdách podél silnic a železnic společenstva **tř. Artemisietea vulgaris**.

Na druhotných a polopřirozených, vlhčích a stinných stanovištích se vyskytuje vegetace **tř. Galio-Urticetea**. V montánním stupni, zejména v pastevních areálech jsou místy nitrofilní porosty **sv. Rumicion alpini**.

Na řadě lokalit se často intenzívně šíří např. *Bidens frondosa*, *Aster* sp. div., *Impatiens glandulifera*, *Helianthus tuberosus*, *Conyza canadensis*, *Heracleum mantegazzianum*, *Reynoutria* sp. div., *Solidago gigantea* a *S. canadensis*.

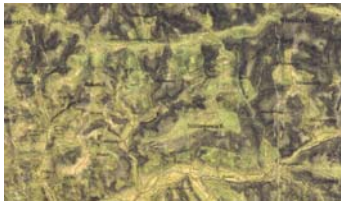
8. Vývoj valašské krajiny

(Radim J. Vašut)

Okres Vsetín je považován za kulturní centrum Moravského Valašska a i zdejší krajina alespoň donedávna měla zcela „valašský charakter“ krajiny. Specifický krajinný ráz větší části navštíveného regionu je poměrně mladého data. Pomineme-li severní část studovaného území, (tj. okraj Moravské brány, kde lze stopy souvislého osídlení člověkem a tudíž jeho vliv na

krajinu sledovat hluboko do středověku), tak sledujeme krajinu ca. 300–500 let starou. V 16. století bylo území stabilizováno ve dva samostatné celky: Rožnovské a Vsetínské panství,

Rožnovské a Vsetínské Bečvy. Osídlení v té době bylo omezené na nevelké území podél toků a přítoků, na východ po linii Rožnov – Hovězí. Masív Radhoště, celé

Vsetínské vrchy, východní část Javorníků pokrývaly rozsáhlé původní bučiny, resp. smrčiny. Od 1. pol. 16. století dochází postupně k osídlování odlehlejších míst podél toků obou Bečev a přítoků, např. k r. 1590 je uváděn Solanec, k r. 1620 Velká Bečva (dnešní Horní Bečva) a jako zcela poslední r. 1715 Karlovice (dnešní Velké Karlovice). Současně dochází k takzvané **Valašské kolonizaci**, která měla výrazný vliv na podobu krajiny a její ráz určuje dodnes. Valašská kolonizace není chápána ve smyslu osídlování, ale v souvislosti se šířením specifické zemědělské

kultury, která se zcela liší od hospodaření v oblastech, ze kterých kolonizátoři často na Valašsko přicházeli (Haná, Slezsko). Valašská kolonizace šla ruku v ruce s osídlovacím procesem zv. **Pasekářská kolonizace**. Poddaní (Pasekáři, kteří získali od vrchnosti privilegium) kácením přetvářeli vrchnostenské lesy v pole a louky. Po čase postavili na těchto pozemcích nejdříve letní salaše, později svá obydlí. Kácením lesů postupovali výše do hor, kam posouvali své salaše a (sourozenci, kteří nedělili grunty) také své domy. Tento proces způsobil rozptýlené osídlení krajiny, charakteristické rodovými shluky budov (tzv. kuly), a bohatou mozaikou remízů, javořin, pastvin, luk a polí. Tento proces probíhal na Rožnovsku a Vsetínsku zhruba od 16. a svého vrcholu dosáhl ke konci 18. stol. Např. k roku 1786 se na Rožnovsku chovalo 13.141 kusů valašského dobytka (ovcí a koz). V té době dosáhlo odlesnění krajiny největší míry, lesy tehdy tvořily pouhých 19% plochy Rožnovského panství (v roce 1900 to bylo již 43 %). Se změnou společenských poměrů přichází od 19. stol. (ekonomický) tlak na zalesňování dřívějších pastvin a pasekáři a sedláci měli povinnost či byli nuceni část svých pozemků zalesnit. Cena dřeva vzrostla díky rostoucímu průmyslu (sklářny, papírnictví aj.) a příjem z pronájmu javořin zdaleka nedosahoval zisků z prodeje dřeva. Tento tlak zesílil ještě více po příchodu dalšího průmyslu do regionu; výrazný vliv měly firmy na ohýbaný dřevěný nábytek, Thonet (1872) a Kohn (1869) ve Vsetíně, které pro své potřeby vysazovaly na Vsetínsku sazenice smrků pocházejících ze Skandinávie. Poslední výrazná změna zastoupení lučních biotopů a lesních monokultur nastala během 20. století, především pak po r. 1948 jako důsledek výrazného úbytku privátního zemědělství. V dnešní době tvoří lesní porosty v CHKO Beskydy 70 % její plochy.

Valašsko-český ekologicko-geografický slovníček

bezkyd (beščad') – hřeben hor, vrchol v hřebenu hor

grapa (zgrapa, grapy) – kamenitá nebo příkrá stráň, strž

grůň – obecně neúrodné nebo pro zemědělství nevhodné místo; horské planiny s křovinami, stráně, ale na Rožnovsku znamená také hlinité pole v neúrodných horských oblastech.

javořina – řídký horský les s bohatým bylinným podrostem určený primárně pro pastvu dobytka; (buky byly často vykáceny pro potřeby sedláků a pasekářů).

kikula (kykula, gigula) – kuželovitý a příkrý kopec

koliba – letní stáje ovcí v horských oblastech

košár (košařiska) – ohrada pro ovce, intenzivní pastviny

kyčera (kičera, kyčerka) – kopec s pastvinami a se zalesněným vrchem (často třeba kamenitým)
magura (magurka) – plochý kopec, vrchol
minčol (minčov, minčul) – vrchol (výrazný)
paseka – oblast určená k valašské kolonizaci, tj. vytváření javořin, klučením postupně až pastvin a polí.
polana – horská louka; pastvina (louka) obklopená lesy
portáš – strážce hranic a pořádku; odvozeně sídlo portášů
přísllop (příschlop) – sedlo
salaš – ovčácká bouda, letní příbytek pastevců valašského dobytka
sihla – svahový luční mokřad, charakteristický kapsovitým skluzem jílovitých vrstev

Další lokální jména samot často vycházejí z různých přírodních událostí, jevů a života, stejně jako kdekoli jinde v Česku

(**Búřov, Mšadlá, Jeřábkový, Mečůvka, Bukovina**). Často nesou místa jména rodů a není bez zajímavosti, že původ těchto názvů sahají hluboko do minulosti, často až k počátkům osídlování oblasti. Svá jména si ponechala i po změně majitelů gruntů.

K nejstarším na Rožnovsku patří např. **Adámky** (*Adam Blynka*, Prostřední Bečva, před 1656), **Vašůtky** (*Waclaw Wassút*, Pr. Bečva, před 1656; a na místě dřívějších letních salaší na Hor. Bečvě vzniká druhá osada tohoto jména), **Kubyška** (*Kuba Kubyš*, Solanec, před 1656), **Martiňák** (*Martin Martinaček*, Hor. Bečva, kolem 1676), **Janinova lúka** (*Jan Janinú*, Hor. Bečva, po r. 1700) aj.

Další doporučené čtení:

Kramoliš Č (1907): Vlastivěda moravská : II.: Místopis Moravy. Čís. 55, Rožnovský okres. Jičínský kraj. - Brno
Langer J. (1997): Co mohou prozradit lidové stavby: lidové stavební tradice v severozápadních Karpatech a jejich kulturní funkce. - Rožnov p. R.
Nekuda V. (2002): Okres Vsetín, Rožnovsko - Valašskomeziříčsko - Vsetínsko. - Vlastivěda Moravská, Muzejní a vlastivědná společnost v Brně.
Štika J. (2007): Valaši a Valašsko: o původu Valachů, valašské kolonizaci, vzniku a historii moravského Valašska a také o karpatských salaších. - Valašské Muzeum v Přírodě, Rožnov p. R.

VALAŠSKÁ FYTONYMA aneb aby jste se s Valachy domluvili...

(Martin Dančák)

Arctium sp. - vlky
Calluna vulgaris - myšica
Cirsium oleraceum - štrbák, koštrbál
Galium aparine - povítka
Medicago sativa - lucérka
Orchis sp. - kukačka
Oxalis acetosella - zaječí zelé
Taraxacum sect. *Ruderalia* - plěška

Primula sp. - kropáček
Prunus domestica - trnka
Pulmonaria sp. - modrý kropáček
Ranunculus sp. - žarůž
Rubus ser. *Glandulosi* - ožina
Senecio fuchsii - bosakýř
Solanum tuberosum - zemák
Ulmus sp. - břest
Vaccinium myrtillus - hafera

9. Výběrová bibliografie

(Jana Tkačíková)

- BALÁTOVÁ - TULÁČKOVÁ E. (2000): *Molinietalia*-Gesellschaften im gebirge Moravskoslezské Beskydy (NO-Mähren). – *Preslia*, 72: 49 – 72.
- BUBELA J. (sine anno): Rostliny na Valašsku rostoucí. – Ms. [Depon.- in: Knih. MRV ve Vsetíně, muzeum Valašské Meziříčí].
- BUBELA J. (1879): Rostlinstvo květeny Vsetínské. – Ms. [Depon.- in: Knih. MRV ve Vsetíně, muzeum Valašské Meziříčí].
- BUBELA J. (1884): O rostlinách na Vsacku zavlečených a zdomácnělých. – *Sborn. Mus. Společ. Val. Meziříčí*, 1: 24-29.
- BUBELA J. (1886): Novitäten für die Flora Mährens. – *Österr. Bot. Zeit.*, Wien, 36: 264-266.
- BUBELA J. (1888): Berichtigungen und Nachträge zur Flora von Mähren. – *Österr. Bot. Zeit.*, Wien, 38: 169-173 et 200-202.
- DANČÁK M. (1995): Teplomilné rostliny v povodí Ratibořky. – *Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín*, 28-29.
- DANČÁK M. (2000): *Epipactis greuteri* v Hostýnských vrších. – *Zpr. Čs. Bot. Společ.*, Praha, 34: 179-184.
- DUDA J. (1948): Rozšíření *Luzula luzulina* D. Torre na Moravě. – *Čs. Bot. Listy*, Praha, 1: 65
- DUDA J. (1949): Příspěvek ke květeně Beskyd. – *Čs. Bot. Listy*, Praha, 2: 43-45.
- DUDA J. (1950): Beskydská vrchoviště a rašelinné louky. – *Přírodověd. Sborn. Ostrav. kraje*, 11: 66-91.
- DUDA J. (1979): Rašelinné louky Kudlačena (Horní Bečva, okres Vsetín). – *Zpr. Vlast. Úst. Olomouc*, 201: 14-20.
- ELSNEROVÁ M. et al. (1982): Sborník materiálů z floristického kursu ČSBS. – Brno, KSSPPPOP, 354 s.
- FORMÁNEK E. (1886): Beitrag zur Flora Beskiden und des Hochgesenkes. – *Österr. Bot. Zeit.*, Wien, 36: 271-276, 371-376.
- FORMÁNEK E. (1887a): Květena Moravy a rakouského Slezska 1. – Brno, 1-824.
- FORMÁNEK E. (1887b): *Centaurea carpatica*. – *Österr. Bot. Zeit.*, Wien, 37: 153-154.
- FORMÁNEK E. (1892): Květena Moravy a rakouského Slezska 2. – Praha, 835-1474.
- GOGELA F. (1898): Z květeny temen moravských Karpat severovýchodních. – *Čas. Vlasten. Spol. Mus. Olomouc*
- GOGELA F. (1899): Z jarní květeny na Valašsku. – *Sborn. Mus. Společ. Val. Meziříčí*, 3: 7-13.
- GOGELA F. (1900): Z květeny Radhoště. – *Sborn. Mus. Společ. Val. Meziříčí*, 4 (č 7 a 8): 45-49.
- GOGELA F. (1902): Z květeny Moravských Karpat severovýchodních. – *Věst. Klubu Přírod. Prostějov*, 4(1901): 107-112.
- GOGELA F. (1903a): Květena Beskyd moravských. – *Čas. Vlasten. Spol. Mus. Olomouc*, 20: 134-138.
- GOGELA F. (1903b): Z květeny pahorkatiny podkarpatské na Moravě východní. – *Věst. Klubu Přírod. Prostějov*, 5(1902): 65-76.
- GOGELA F. (1903c): O rozšíření některých druhů rostlinných na severovýchodní Moravě. – *Čas. Vlasten. Spol. Mus. Olomouc*
- GOGELA F. (1904a): Květena Beskyd moravských. – *Čas. Vlasten. Spol. Mus. Olomouc*, 21: 109-114.
- GOGELA F. (1904b): O rozšíření některých druhů rostlinných na severovýchodní Moravě. – *Věst. Klubu Přírod. Prostějov*, 6(1903): 88-106.
- GOGELA F. (1906): Květena Beskyd moravských. – *Čas. Vlasten. Spol. Mus. Olomouc*, 23: 54-58.
- GOGELA F. (1908): Z květeny Javorníka u Rajnochovic. – *Věst. Klubu Přírod. Prostějov*, 10(1907): 43-57.
- HÁJEK M. (2003): Ohrožená beskydská rašeliniště. – *Živa*, 2003/2: 62-63.
- HÁJEK M. et HÁJKOVÁ P. (2000): Nové nálezy *Eleocharis quiqueflora* (Hartmann) O.Schwarz na moravskoslovenském pomezí. – *Sborn. Přír. Kl. Uh. Hradiště*, 5: 76-79.
- HÁJEK M. et HÁJKOVÁ P. (2001): Vzácné a zajímavé mechorosty rašelinišť a pramenišť Moravskoslovenského pomezí. – *Bryonora*, Praha, 28: 10-14.
- HÁJEK M. et HÁJKOVÁ P. (2002a): Pěnovcová prameniště karpatských pohoří. – *Živa*, 2002/1: 11-13.
- HÁJEK M. et HÁJKOVÁ P. (2002b): Vegetation composition, main gradient and subatlantic elements in spring fens of the northwestern Carpathian borders. – *Thaiszia - J.Bot.* 12: 1-24.

- HÁJEK M., HEKERA P. et HÁJKOVÁ P. (2002): Spring fen vegetation and water chemistry in the Western Carpathian flysch zone. – *Folia Geobotanica* 37: 205-224.
- HÁJEK M., LUSTYK P., NOVOSADOVÁ J., HRADÍLEK Z., DANČÁK M. (1998): Fytocenologický materiál k asociaci *Carici pendulae - Eupatorietum cannabini* Hadač et. al. 1997 (svaz *Impatiens - Stachyion sylvaticae*) z moravských Karpat. – *Čas. Slez. Muz. Opava (A)*, 47: 213-224.
- HÁJKOVÁ A. (1987): Poznámky k výskytu některých ohrožených druhů v Beskydech a Podbeskydské pahorkatině. – *Čas. Slez. Muz. Opava (A)*, 36: 89-90.
- HÁJKOVÁ P. (2000): Rostlinná společenstva mokřadních luk, potočních rákosin a porostů vysokých ostřic v Hostýnských vrších. – *Sborn. Přír. Kl. Uh. Hradiště*, 5: 7-51.
- HÁJKOVÁ P. et HÁJEK M. (2000): Streuwiesengesellschaften des Gebirges Hostýnské vrchy und ihre synchorologischen Beziehungen im Bereich der mährischen Karpaten. – *Linzer Biol. Beitr.*, Linz, 32/2: 763-789.
- HÁJKOVÁ P. et HÁJEK M. (2003): Species richness and above-ground biomass of poor and calcareous spring fens in the flysch West Carpathians, and their relationships to water and soil chemistry. – *Preslia*, Praha 75: 271-287.
- HÁJKOVÁ P. et HÁJEK M. (2005): Diversity of *Calthion* wet meadows in the western part of flysch Carpathians: regional classification based on national formal definitions. – *Thaiszia - J.Bot.* 15: 85-116.
- HÁJKOVÁ P., WOLF P. et HÁJEK M. (2004): Environmental factors and Carpathian spring fen vegetation: the importance of scale and temporal variation. – *Annales Botanici Fennici* 41: 249-262.
- HENDRYCH R. (1987): Karpatische Migrationen und Florenbeziehungen in den Tschechischen Ländern der Tschechoslowakei. – *Acta Univ. Carol., Biol.*, Praha, 1985: 105 - 250.
- HRABOVSKÝ S. (1999): Příspěvek k flóře severovýchodní Moravy a Slezska – I. – *Čas. Slez. Muz. Opava (A)*, 48: 86-90.
- CHYTIĽ P., LUSTYK P. et TRÁVNÍČEK B. (1994): Poznámky k rozšíření *Petasites kablikianus* Tausch ex Berchtold v Moravskoslezských Beskydech, Podbeskydské pahorkatině a slovenských Karpatech. – *Čas. Slez. Muz. Opava (A)*, 43: 205-210.
- JEDLIČKA J. (1942): Příspěvek ku poznání květeny Moravských Karpat. – *Sborn. Klubu Přírodověd. Brno*, 24(1941): 31-51.
- JEDLIČKA J. (1951a): Předběžná zpráva o botanickém výzkumu ve východní části Vsatských Beskyd. – *Přírodověd. Sborn. Ostrav. kraje*, 12: 418-419.
- JEDLIČKA J. (1951b): Příspěvek k poznání květeny Moravských Karpat II. – *Sborn. Klubu Přírodověd. Brno.*, 29: 39-51.
- JURČÁK J. (1976): Lokalita střešníku pantoflíčku v Javorníkách a její ochrana. – *Živa* LXII/ 4: 134 - 135.
- JURČÁK J. (1976): Zbytky původních lesů a jejich rezervace na Vsetínsku. – *Památky a příroda*, Praha, 1: 117-120.
- JURČÁK J. (1977): Chráněné druhy vstavačovitých rostlin ve Vsetínských vrších. – *Živa*, Praha, 25: 94-95.
- JURČÁK J. (1985): Příspěvek k výskytu plavuní na Vsetínsku. – *Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín*, 16-20.
- JURČÁK J. (1987): Nová lokalita chráněných a ohrožených rostlin na Vsetínsku. – *Památky a příroda*, Praha, 4 (1987): 236-237.
- JURČÁK J. (1987): Poznámky o výskytu chráněných druhů čeledi *Orchidaceae* na Vsetínsku. – *Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín*, 24-31.
- JURČÁK J. (1995): Beitrag zum früheren und jetzigen Vorkommen von *Orchis ustulata* L. in der Umgebung von Vsetín / Tschechische Republik, Ostmähren. – *Die Orchidee*, Bielefeld, 46(5): 181-184.
- JURKO A. (1969): Übersicht über die Pflanzengesellschaften des Cynosurion-Vernbandes in den Karpaten. – *Vegetatio*, The Hague, 18: 222-239.
- JURKO A. (1974): Prodrómus der Cynosurion - gessellschaften in der Westkarpaten. – *Folia Geobot. Phytotax.*, 9:1-44.

- KALHOUSOVÁ K., SKÝPALOVÁ Z. et UNAR J. (1987): Příspěvek k poznání luk v okolí Vsetína jako potenciálních stanovišť některých vzácnějších druhů rostlin. – Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., Vol. 17, No. 8 (Biologia), 485-504.
- KAŠPAROVÁ M. (1972): K výskytu vstavačovitých rostlin v okolí Valašského Meziříčí a Vsetína. – Práce Vlastivěd. ústavu Vsetín, 1972: 46-48.
- KAŠPAROVÁ M. (1985): Dokumentace flóry cévnatých rostlin a mechorostů v oblasti projektované přehrady Bečva. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 4-11.
- KAŠPAROVÁ M. (1991): Choryňská stráž – zajímavá botanická lokalita. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 25-32.
- KAŠPAROVÁ M. (1993): Květena Čerňanské Kyčery. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 2-6.
- KAŠPAROVÁ M. (1995a): Inventarizační průzkum mokřadu Podlízáná v KÚ Horní Bečva. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 14-16.
- KAŠPAROVÁ M. (1995b): Výskyt česneku medvědího (*Allium ursinum* L.) v okolí Valašského Meziříčí. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 7-9.
- KAŠPAROVÁ M. (1997): Inventarizační průzkum mokřadních luk Kobylská. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 33-36.
- KIRCHNEROVÁ L. et KIRCHNER J. (2001): Hořeček žlutavý - rarita Moravských Karpat. – Bílé-Biele Karpaty, 2001/3: 20.
- KIRCHNEROVÁ L. et KIRCHNER J. (2003): Změny v rozšíření *Gentianella lutescens* subsp. *lutescens* a subsp. *carpatica* v České republice. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 38: 205-216.
- KLEČKA A. et FABIAN E. (1936): Příspěvek ke studiu beskydských Nardet. – Sborn. Čes. Akad. Zeměd., Praha, 11:508-519.
- KNOLLOVÁ I. (2004): Změny luční a pastvinné vegetace Hostýnských vrchů (1969-2002). – Příroda Praha, 21: 209-218.
- KOČÍ M. (in prep.): Společenstvo *Poo chaixii-Veratretum lobeliani* Kornaš et Medwecka-Kornaš 1967 na hřebenech Javorníků
- KRIST V. (1933): Rozšíření několika ergasiofytů na Pobečví. – Příroda, Brno, 26: 253.
- KRIST V. (1934): Šafrány Československé republiky (náčrt zeměpisného rozšíření). – Příroda, Brno, 27: 206-209, 231-233.
- KUČÍREK L. (1972): Lesní rezervace na Vsetínsku. – Práce vlastivědného ústavu Vsetín, 23-26.
- KUČÍREK L. (1989): K výskytu chráněné prhy arniky (*Arnica montana* L.) ve Vsetínských vrších. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 1989:21-25.
- KUŽELOVÁ I. (2002): Lesní vegetace Hostýnských vrchů. – Čas. Slez. Muz. Opava (A),51: 129-144.
- KUŽELOVÁ I. (2003): Hostýnské vrchy - fádni karpatské pohoří? – Živa, Praha, 2003/3: 118-120.
- KUŽELOVÁ I. et KNOLL A. (2004): *Gentianella amarella* ssp. *amarella* v Hostýnských vrších. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 39: 217-219.
- KYSLINGROVÁ D. (1993): Botanické poznámky k meandrům Senice v Lidečku. Zpravod. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 12-15.
- KYSLINGROVÁ D. (1997): Co roste na opuštěné Bařově trati v Pozděchově. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 49-50.
- KYSLINGROVÁ D. (1995): Šafrán bělokvětý (*Crocus albiflorus* Kit. ex. Schult.) v Lačnově na Sucháčkových pasekách. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 24-25.
- LUSTYK P. (2002): Historie vzniku pastvin a luk v oblasti Javorníků. – Ms. [Depon. in: Knih. MRV ve Vsetíně, muzeum Valašské Meziříčí].
- LUSTYK P., OELLGAARD H. & TRÁVNÍČEK B. (1998): Preliminary results from *Taraxacum* excursions realized during the Moravian part of Hans Öellgaard's European tour. – Ms, 4 pp. [Depon in: privat library].

- NEUHÄUSEL R. et NEUHÄUSELOVÁ Z. (1968): Floristický materiál ke květeně Moravy I. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 3:147–160.
- NEUHÄUSEL R. et NEUHÄUSELOVÁ Z. (1969a): Floristický materiál ke květeně Moravy II. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 4:29–47.
- NEUHÄUSEL R. et NEUHÄUSELOVÁ Z. (1969b): Floristický materiál ke květeně Moravy III. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 4:86–105.
- NEUSCHLOVÁ Š. (1980): Rozšíření chráněných a ohrožených druhů v Javorníkách. – Ms. [Rigor. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- OBORNY A. (1883–1886): Flora von Mähren und österr. Schlesien. Pars 1–4. – Verh. Naturforsch. Ver. Brünn 21 (1882):1–268, 1883; 22 (1883): 269–636, 1884; 23 (1884): 637–888, 1885 et 24 (1885):889–1285, 1886 [ed. separ.: 1285p., 1886].
- OTÝPKOVÁ Z. (2004): Plevelová společenstva obilnin v Hostýnských vrších a přilehlém území Zlínských vrchů: svaz *Caucalidion lappulae* a *Scleranthion annui*. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 53: 257–274.
- OTÝPKOVÁ Z. et DANČÁK M. (2003): Výskyt vzácnějších druhů plevelů na Valašsku. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 38: 177–196.
- PAVELKA J. (1993): Vstavač osmahlý na severovýchodní Moravě. – Živa, Praha, 40/4: 166.
- PAVELKA J. (1995a): Nové nálezy vzácných taxonů na Vsetínsku. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 26.
- PAVELKA J. (1995b): Pcháč bezlodyžný (*Cirsium acaule* Scop.) na Vsetínsku. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 27–28.
- PAVELKA J. (1995c): Bílojetel bylinný (*Dorycnium herbaceum* Vill.) ve Vsetínských vrších. – Zprav. Okr. Vlast. Muz. Vsetín, 56.
- PAVELKA J. (1995d): Vstavač nachový na Vsetínsku. – Živa, Praha, 42/1: 14.
- PAVELKA J. et TREZNER J. [eds.] (2001): Příroda Valašska (okres Vsetín). – ČSOP ZO 76/06 Orchidea, Vsetín, 1–504.
- POSPÍŠIL V. (1949): Rostlinný kryt Horního Pobečví a jeho změny vlivem člověka. – Čes. Lid, Praha, 4: 135–137.
- POSPÍŠIL V. (1952/53): Badil (*Sisyrinchium angustifolium* Mill.) na Moravě. – Čs. Bot. Listy, Praha, 5: 35–39.
- POSPÍŠIL V. (1957): Výspa panonské květeny ve Vsackých horách. – Ochr. Přír., Praha, 12/5: 129–135.
- POSPÍŠIL V. (1960): Vývoj květeny Vsacka. – Zpr. Kraj. Vlast. Ústavu, Gottwaldov, 30–32.
- POSPÍŠIL V. (1962): Jak pronikaly termofyty do nitra severozápadních Karpat. – Čas. Mor. Mus. Brno, 47: 69–108.
- POSPÍŠIL V. (1964): Die Mährische Pforte, eine Pflanzengeographische Studie. – Čas. Mor. Mus. Brno, 49: 103–190.
- POSPÍŠIL V. (1965): Die Mährische Pforte, eine Pflanzengeographische Studie 2. – Čas. Mor. Mus. Brno, 50: 129–170.
- POULÍČKOVÁ A., HÁJEK M. et RYBNÍČEK K. [eds.] (2005): Ecology and palaeoecology of spring fens of the West Carpathians. – UP Olomouc, 209 pp.
- ŘÍČAN G. (1925): Chrupa javornická a její naleziště na Moravě. – Věda přírodní, Praha, roč. VI/1.
- ŘÍČAN G. (1926): *Cirsium acaule* na Moravě. – Věda přírodní, Praha, 7: 294–299.
- ŘÍČAN G. (1927): Květena Makyty v Moravských Karpatech. – Sborn. Klubu Přírod. Brno, 9(1926): 34–44.
- ŘÍČAN G. (1928): Orchideové louky u Vsetína v Moravských Karpatech. – Sborn. Klubu Přírod. Brno, 10(1927): 36–51.
- ŘÍČAN G. (1929): Rozšíření *Aremonia agrimonoides* v Moravských Karpatech. – Sborn. Klubu Přírod. Brno, 11(1928): 52–61.
- ŘÍČAN G. (1931): Staré tisy na Moravském Valašsku. – Naše Valašsko, 2: 118–125.
- ŘÍČAN G. (1932): Pastviny okresu vsetínského v Moravských Karpatech. – Sborn. Přírod. Společ. v Mor. Ostravě, Mor. Ostrava, 7: 25–90.

- ŘÍČAN G. (1933): Květena Javorníků v Moravských Karpatech. – Sborn. Klubu Přírod. Brno, 15(1932): 20-43.
- ŘÍČAN G. (1936): Květena okresu Vsetínského a Valašsko-mezíříčského. – Ms. [Depon.- in: Knih. MRV ve Vsetíně, muzeum Valašské Meziříčí].
- SAPETZA J. (1860): Beitrag zur flora von Mähren. – Verh. Zool. Bot. Ges., Wien, 10: 687-690.
- SATETZA J. (1865): Die Flora von Neutitschein. – Abhandl. Naturforsch. Ges. Görlitz, 12: 1-56.
- SATETZA J. (1868): Nachträge zur Flora von Neutitschein. – Abhandl. Naturforsch. Ges. Görlitz.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1978): Lesní společenstva radhošťské skupiny Moravskoslezských Beskyd (Západní Karpaty). – Preslia, Praha, 50: 26-47.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1981): Lokalita Blechnum spicant (L.) Roth u Kunčic p. Ondřejníkem a poznámky k rozšíření žebrovice různolisté v karpatské části severovýchodní Moravy. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 15: 101-105.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1986a): Příspěvek k poznání vegetace státní přírodní rezervace Salajka (Bumbálka) v Moravskoslezských Beskydech – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 35: 65-74.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1986b): Vegetace areálu Valašského muzea v přírodě v Rožnově p. R. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 21: 143-154.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1990): Lastrea limbosperma ve sbírkách Okresního vlastivědného muzea v Novém Jičíně. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 39: 89-92.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1992): Poznámky k rozšíření Aphanes arvensis na severovýchodní Moravě. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 41: 69-76
- SEDLÁČKOVÁ M. (1992a): Poznámky k výskytu Gymnocarpium dryopteris na severovýchodní Moravě. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 41: 187-190.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1992b): *Lunaria rediviva* v lesních společenstvech severovýchodní Moravy. – Preslia, Praha, 64: 241-256.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1992c): Přírodní rezervace Radhošť. – Hlasy MAF, Frenštát p. R., 9/3: 58-61.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1992d): Poznámky k rozšíření *Aphanes arvensis* na severovýchodní Moravě. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 41: 69-76.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1993a): Velký Javorník. – Hlasy MAF, Frenštát p. R., 10/2: 31-33.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1993b): Phegopteris connectilis na severovýchodní Moravě. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 42: 79-90.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1995): K výskytu některých dřevin v regionu severovýchodní Moravy a Slezska. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 44: 175-184.
- SEDLÁČKOVÁ M. (1996): *Orchis pallens* v lesích severovýchodní Moravy. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 45: 279-283.
- SEDLÁČKOVÁ M. (2000): *Dentaria glandulosa* v lesích severovýchodní Moravy. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 49: 145-160.
- SEDLÁČKOVÁ M. (2001): *Aconitum firmum* subsp. *moravicum* v České republice. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 50: 33-39.
- SEDLÁČKOVÁ M. (2006): Mezní výskyty *Dentaria glandulosa* na Moravě a ve Slezsku. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 55: 153-164.
- SLOBODA D. (1868): Flora von Rottalowitz und Umgebung in Mähren. – Verh. Naturforsch. Ver. Brünn 6: 98-124.
- ŠOURKOVÁ M. (1978): Linikolní plevel *Silene cretica* subsp. *annulata* v Československu. – Preslia, Praha, 50: 93-95.
- TOMÁŠEK J. (1967): Příspěvek ke květeně jihovýchodní Moravy. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 2: 121-122.
- TOMÁŠEK J. (1968): Druhý příspěvek ke květeně jihovýchodní Moravy. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 3: 80-86.
- TOMÁŠEK J. (1970): Třetí příspěvek ke květeně jihovýchodní a východní Moravy. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 5: 184-187.
- TOMÁŠEK J. (1977): Příspěvek ke květeně východní a jihovýchodní Moravy 4. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 12: 35-43.
- TOMÁŠEK J. (1979): Materiály ke květeně Javorníků. – Ms, 186 pp. [Depon in: privat library].

- TOMÁŠEK J. (1979): Příspěvek ke květeně Javorníků. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 14: 117-142.
- TOMÁŠEK J. (1986): Příspěvek ke květeně východní a jihovýchodní Moravy 5. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 21: 125-137.
- TRÁVNÍČEK B. et LUSTYK P. (1996): Několik nových lokalit pampelišek ze sekce *Celtica* na Moravě. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 31: 133-136.
- TRÁVNÍČEK B., CHYTIL P., LUSTYK P. (1994): Poznámky k rozšíření *Petasites kablikianus* Tausch ex Berchtold v Moravskoslezských Beskydech, Podbeskydské pahorkatině a slovenských Karpatech. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 43: 205-210.
- VAŠUT R. J., DANČÁK M. et TRÁVNÍČEK B. (2004): Ostružiníková flóra severní části moravských Karpat. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 39: 339-386.
- VELÍSEK V. (1962): Nová lokalita prhy arniky (*Arnica montana* L.) na Moravě. – Čas. Slez. Muz. Opava (A), 11: 127-132.

Diplomové práce:

- BURIANOVÁ P. (1999): Vegetace mokřadních luk a pramenišť Hostýnských vrchů se zvláštním zřetelem k mechovému patru. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. ekol. a život. prostředí. PřF UP Olomouc]
- ČERNOTÍK A. (2000): Květena jižně od Vsetína z hlediska ochrany přírody. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. ekol. a život. prostředí. PřF UP Olomouc]
- ČIHÁKOVÁ K. (2004): Vliv zavedení pastvy ovcí na vegetaci na lokalitě Losový, CHKO Beskydy: Role semenné banky a klíčení a přežívání semenáčků dvouděložných rostlin na různě obhospodářovaných plochách. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF UK Praha]
- DERKOVÁ M. (2001): Mokřadní vegetace Vsetínských vrchů. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- DRÁPALOVÁ P. (1981): Vegetační a floristické poměry povodí na levém břehu horního toku. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- GOGELA J. (1971): Rostlinná společenstva luční a pastvinné vegetace Hostýnských vrchů. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- CHLAPEK J. (1998): Ruderální vegetace centrální části Moravskoslezských Beskyd. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- JANOŠÍKOVÁ H. (2000): Vstavač kukačka *Orchis morio* Scop. na střední Moravě – rozšíření, variabilita a druhová ochrana. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. ekol. a život. prostředí. PřF UP Olomouc]
- KALHOUSOVÁ K. (1987): Florografická studie povodí Ozničky – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- KAMAS M. (1999): Floristické poměry území severozápadně od Pržna. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- KONVIČNÁ M. (2000): Floristické poměry území severovýchodně od Jablůnky nad Bečvou (okr. Vsetín) – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. ekol. a život. prostředí. PřF UP Olomouc]
- KOPŘIVOVÁ L. (2002): Studium rozšíření rostlinných populací čeledě vstavačovitě (Orchidaceae) na území přírodní památky „Stříbrník“. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. biol. a ekol. PřF OU Ostrava]
- KRAVALOVÁ – HRUBCOVÁ E. (1983): Floristická studie jižní svahů Hostýnských vrchů. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- KUŽELOVÁ I. (1999): Lesní vegetace Hostýnských vrchů. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- LOSOVÁ H. (2000): Floristické poměry jihozápadní části Vsetínských vrchů: taxonomicko-chorologický rozbor vybraných druhů. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. bot. PřF UK Praha]
- LUXOVÁ K. (1999): Rosnatka okrouhlostá (*Drosera rotundifolia* L.) v Beskydech – současný stav a dynamika populací a návrhy managementu. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. ekol. a život. prostředí. PřF UP Olomouc]

- NAVRÁTILOVÁ – BARTONÍKOVÁ J. (1986): Floristické poměry Rosošného potoka a horního toku Bystřičky v Hostýnských vrších . – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- NIKLOVÁ-SMYČKOVÁ J. (1969): Přehled květeny lužních komplexů Království u Grygova a Žebračky u Přerova. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- NOVÁKOVÁ M. (1987): Floristická studie Valašského Meziříčí a okolí . – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- NOVOSADOVÁ J. (1999): Vegetace lesních prameništ' Hostýnských vrchů, Vsetínských vrchů a Javorníků. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- PODMANICKÁ V. (1993): Květena území severozápadně od Zášové (okres Vsetín– Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- PROCHÁZKOVÁ L. (1993): Florografická studie okolí Rusavy. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- PROCHÁZKOVÁ L. (1996): Floristické poměry nelesní vegetace Hostýnských vrchů . – Ms. [Depon.- in: Knih. kat. syst. bot. Přírod. fak. UK, Praha].
- ROMANOVÁ T. (2001): Floristický výzkum území jihovýchodně od Valašského Meziříčí. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. ekol. a život. prostř. PřF UP Olomouc]
- SEIFERT I. (1993): Fytocenologická studie vybraných lesních společenstev Veřovických vrchů. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF UP Olomouc]
- SKÝPALOVÁ Z. (1987): Florografická studie povodí potoka Kateřinka SZ od Vsetína. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- ŠIMČÍKOVÁ L. (1985): Floristická studie vybraného území v okolí Valašského Meziříčí. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- ŠIMURDOVÁ L. (2007): Květena Zubří. Závěrečná práce. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PedF UP Olomouc]
- TETTER M. (1962): Nárys vegetačních poměrů jihovýchodní části Moravskoslezských Beskyd . – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- TOMČALOVÁ L. (2000): Rozšíření plavuní v CHKO Beskydy a blízkém okolí. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. biol. a ekol. PřF OU Ostrava]
- TRÁVNÍČEK J. (1984): Floristická studie jižní části Veřovických vrchů . – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- URC A. (1981): Společenstva hygroyfytů v povodí Ratibořky. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- VALČÍKOVÁ R. (2000): Výskyt rostlin s produkcí alergenních pylů na území Valašského Meziříčí. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. biol. a ekol. PřF OU Ostrava]
- VAŠÁTOVÁ A. (2000): Stav populací vybraných druhů orchidejí v katastru obce Hutisko-Solanec. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. biol. a ekol. PřF OU Ostrava]
- VAŠUT R. (2001): Taxonomie a chorologie druhů skupiny *Taraxacum* sect. *Erythrosperma* na Moravě. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. ekol. a život. prostř. PřF UP Olomouc]
- VELÍSEK V. (1958): Květena Vsatských vrchů. – Ms. [Dipl. pr.; Depon. in: Fakulta přírodních věd VŠ pedagogické v Olomouci].
- VESELÝ Z. (1983): Botanické a geologické práce v okolí Val. Meziříčí se zaměřením k výuce na zákl. škole. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- VLČKOVÁ P. (2006): Botanické zhodnocení a návrh managementu navrhované přírodní rezervace Křižný. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna Agron.fakulta MZLU Brno]
- VONDRÁKOVÁ B. (1974): Floristické poměry pramenné oblasti Rožnovské Bečvy . – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- VYSTAVĚLOVÁ-BARTOŠOVÁ M. (1974): Nárys floristických poměrů údolí Dřevnice v Hostýnských vrších. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]
- ZATLOUKAL S. (2000): Floristické poměry jihozápadně od Valašského Meziříčí. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Knihovna kat. ekol. a život. prostř. PřF UP Olomouc]
- ZUBKOVÁ M.(1997): Rozšíření druhů *Cirsium acaule* Scop., *Cirsium rivulare* (Jacq.) All. a jejich kříženců v České republice. – Ms. [Dipl. pr.; depon in: Ústř. knihovna PřF MU Brno]